ETEN EN DRINKEN IN OUD JAVA – 2
BOROBUDUR

H.I.R. Hinzler

2006

BOROBUDUR

Stupa op Midden Java, 9e eeuw AD

- Borobudur is latere naam
- Vihara in Budur?
- Steeninscriptie Trui Tepusan II (842 AD) over vrijgebied in Bhumi Sambhara = Borobudur?

Bouwjaren midden 9e eeuw? – eind 9e eeuw?

- Gebouwd rondom een natuurlijke heuvel
- in ten minste 5 fasen
- Steeds wat erbij
- Monument werd te zwaar, steunmuur tegen voet
- Bedekte reeks reliëfs met helle- en hemeltaferelen, de ‘verborgen voet’
- Korte inscripties op voet, schrift van rond 850 AD

Kaart Mendut-Borobudur

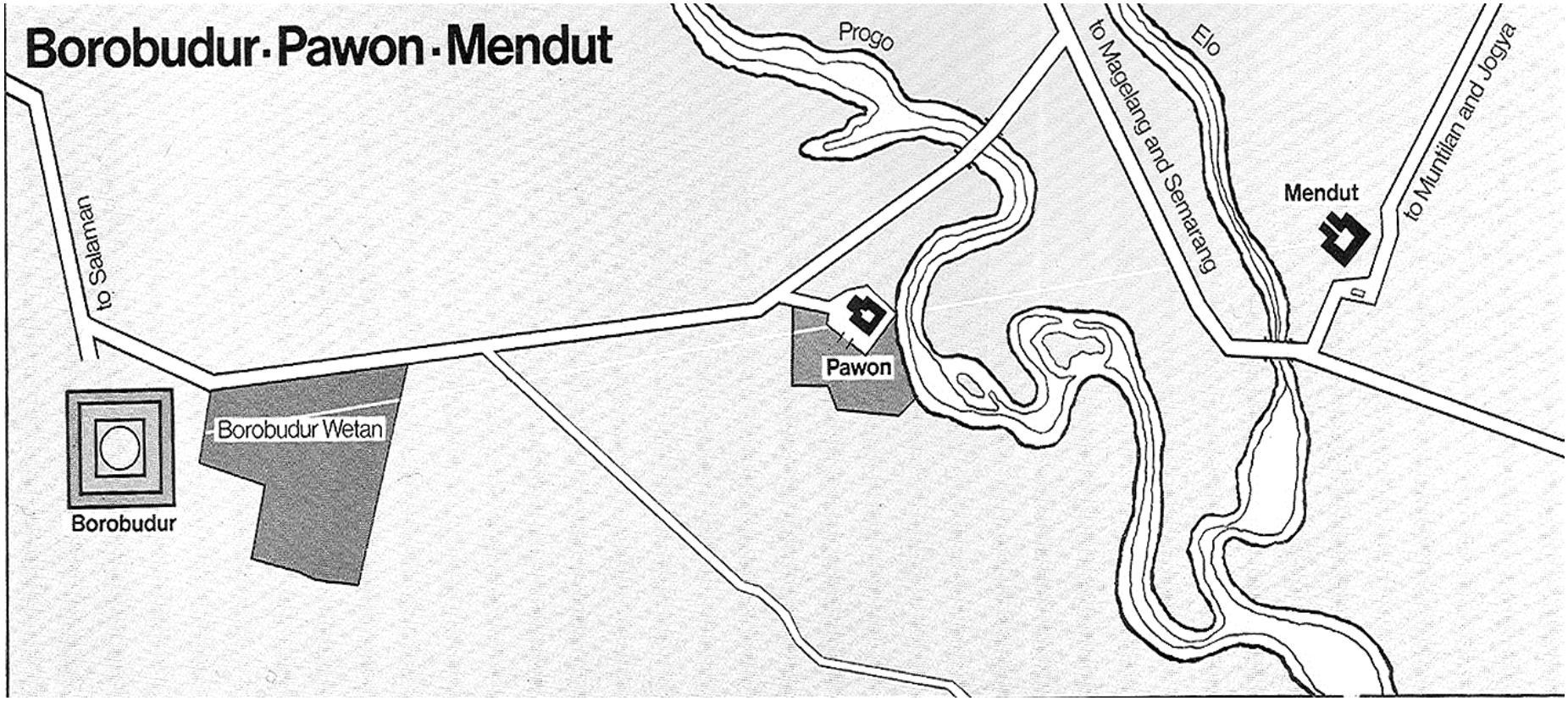

Borobudur laatste fase

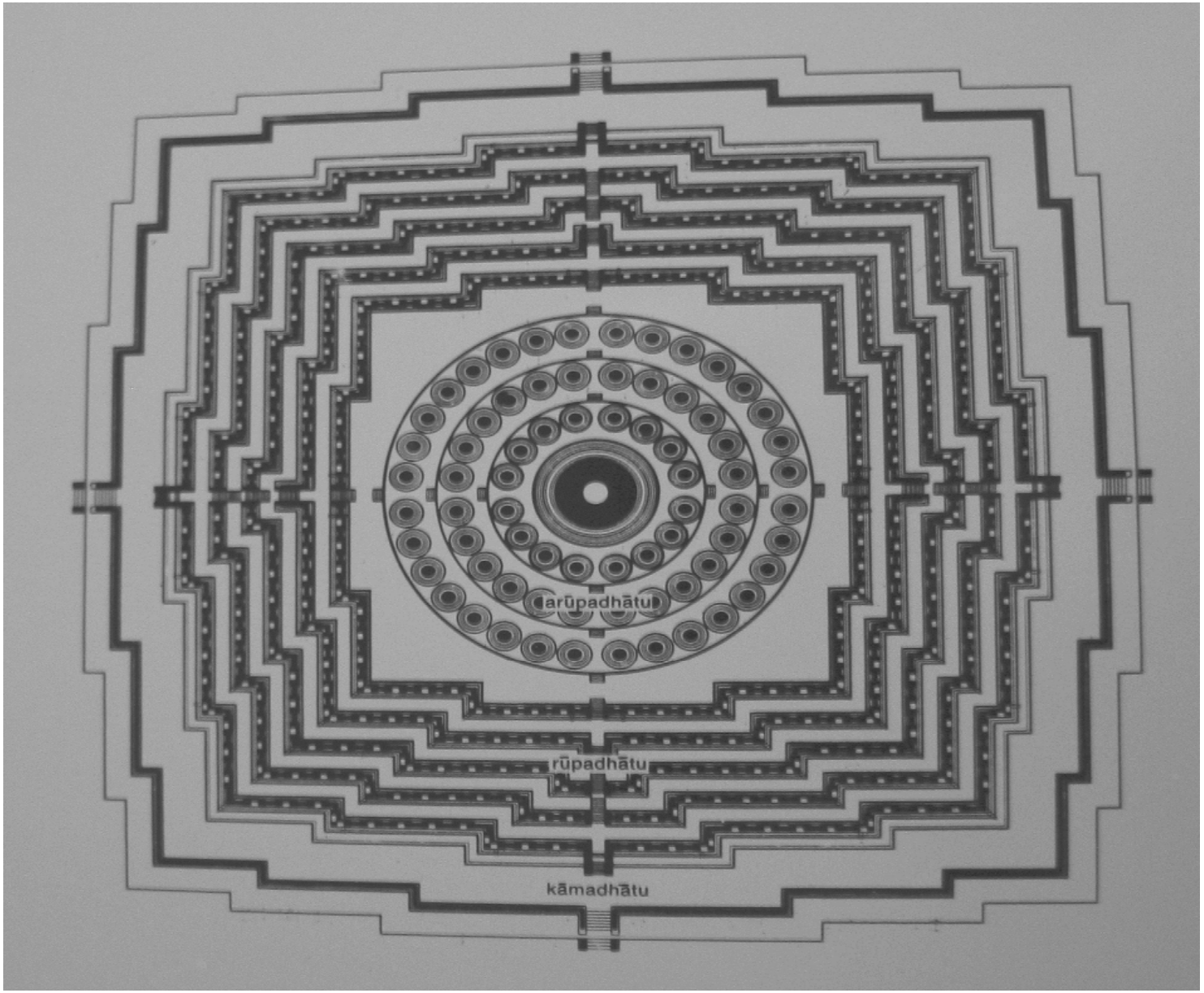

Verhalende reliëfs

- Gebaseerd op/ontleend aan Sanskrit teksten, geen Pali
- Mahakarmavibanga (hellen) (voet)
- Jataka's (Skt) (hoofdm. 1e gaand. onder, bal. 1e gaand.)
- Avadana's (Skt) (hoofdm. 1e gaand. onder, bal. 1e &2e gaand.)
- Lalitavistara – leven van Buddha (hoofdm. 1e gaand.)
- Gandavyuha, over prins Sudhana's zoektocht en hulp van Manjusri (hoofdm 2e gaand, hoofdmuur & bal. 3e gaand, deel bal. 4e gaand.)
- Samantabhadracaripranidhana/Bhadracari, over bodhisattva Samantabhadra die verlossing voor iedereen zoekt. Hij zelf wordt wedergeboren in paradijs van Amitabha (hoofdm. 4e gaand.)
- Aantal onbekende verhalen, waaronder 2 Chinese vertalingen van Skt teksten (bal. 1e gaand. boven)

dimensies

- Vierkante basis met uitsprongen, 123 m
- Oorspronkelijke hoogte waarschijnlijk 42 m
- Hoogte nu 31,5 m
- 55.000 m3 andesiet steen
- 504 Buddhabeelden, alleen zittende Buddha's, 1.05 m hoog
- 72 opgengewerkte stupa's op de 3 terrassen & 1 topstupa
- Gaanderijen met 160 (voet) & 2x 120 (muur 1e gaanderij) & 128 (muur 2e gaand.) & 88 (muur 3e gaand.) & 72 (muur 4e gaand.) & 372 en 128 (balustrade 1e gaand.) & 98 (balustrade 2e gaand.) & 88 (balustrade 3e gaand.) & 84 (balustrade 4e gaand.)
- Veel reliëfs balustrades beschadigd of ontbrekend, nu totaal 1458 reliëfs, 2,5 km
- 1212 decoratieve panelen

Voorkeur voor reliëfs uit monografie, nu erg aangetast

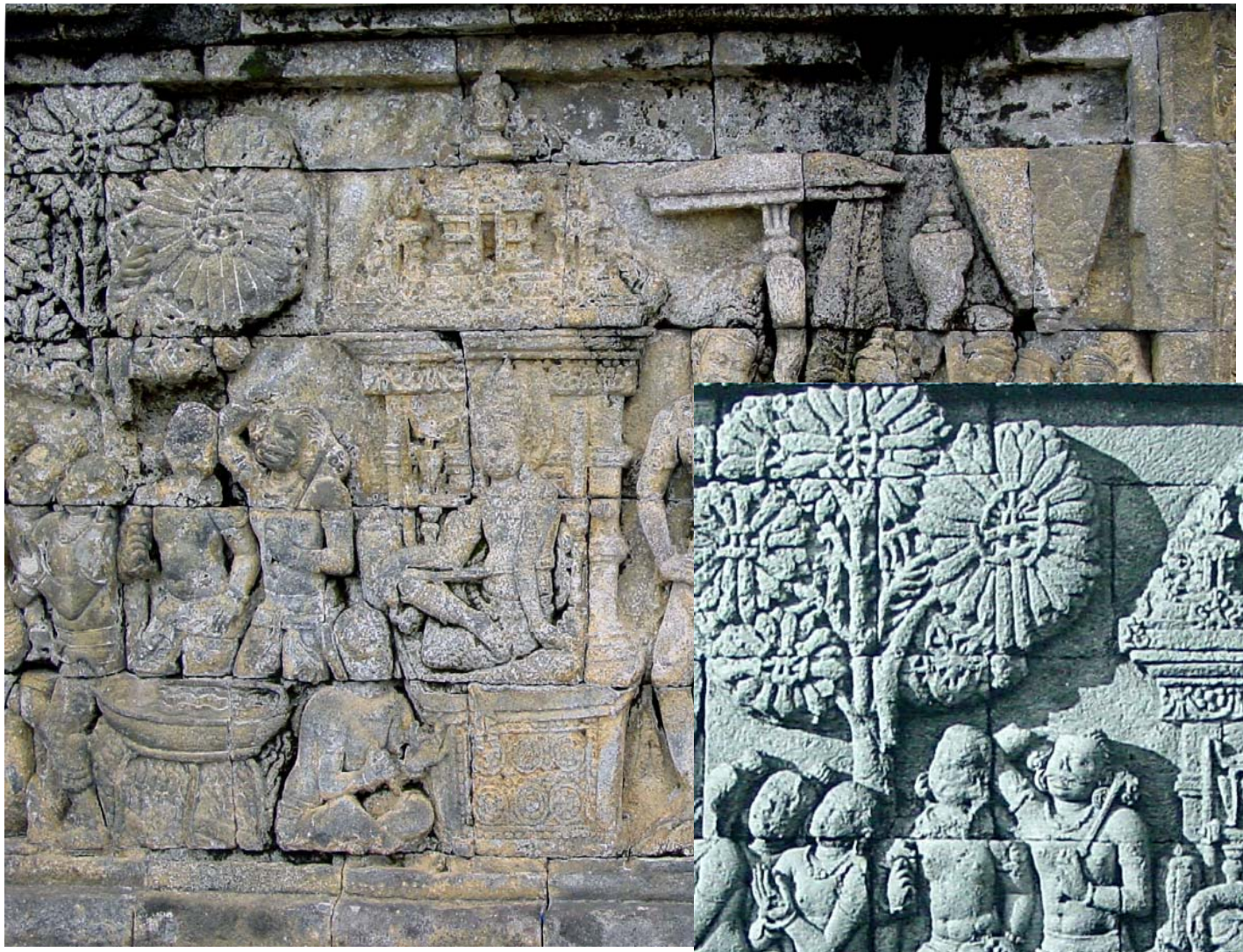

III 69 in 1926

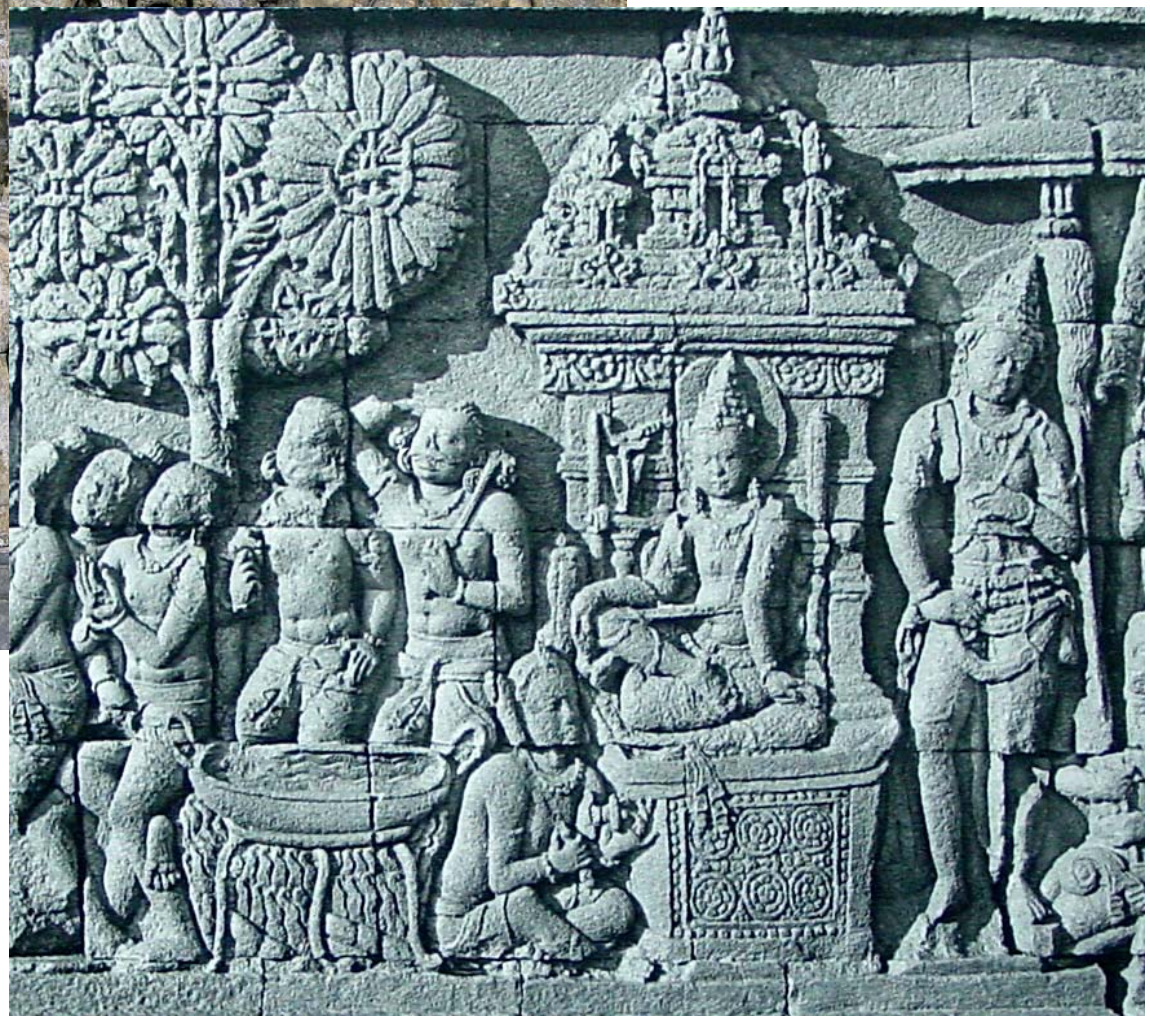

III 69, in 2005

Waar meeste afbeeldingen van eten en drinken?

- Verborgen voet, goede en slechte daden, 79 van 160, eten, drinken, banketten
- Hoofdmuur 1e etage, leven van Buddha: 42 van 128, eten drinken, banketten
- Balustrade 1e etage, bovenste reeks, geboorteverhalen, 31 van 367, hoofdzakelijk waterpotten en bedelnappen
- Balustrade 1e etage, onderste reeks, geboorteverhalen, veel beschadigd, hoofdzakelijk waterpotten en bedelnappen
- Hoofdmuren 2e, 3e, 4e etage, hoofdzakelijk bediendes met sirihtassen, bedelnappen
- Balustrades 2e, 3e, 4e etage, vroegere levens Buddha, veel beschadigingen, waterpotten, bedelnappen, voedsel aan armen geven
- Alle gaanderijen: vruchtbomen, vruchten, dieren, die allen eetbaar zijn

Luxueus eten, banketten

Eenvoudige maaltijd, sterke drank, dans en muziek, O 20

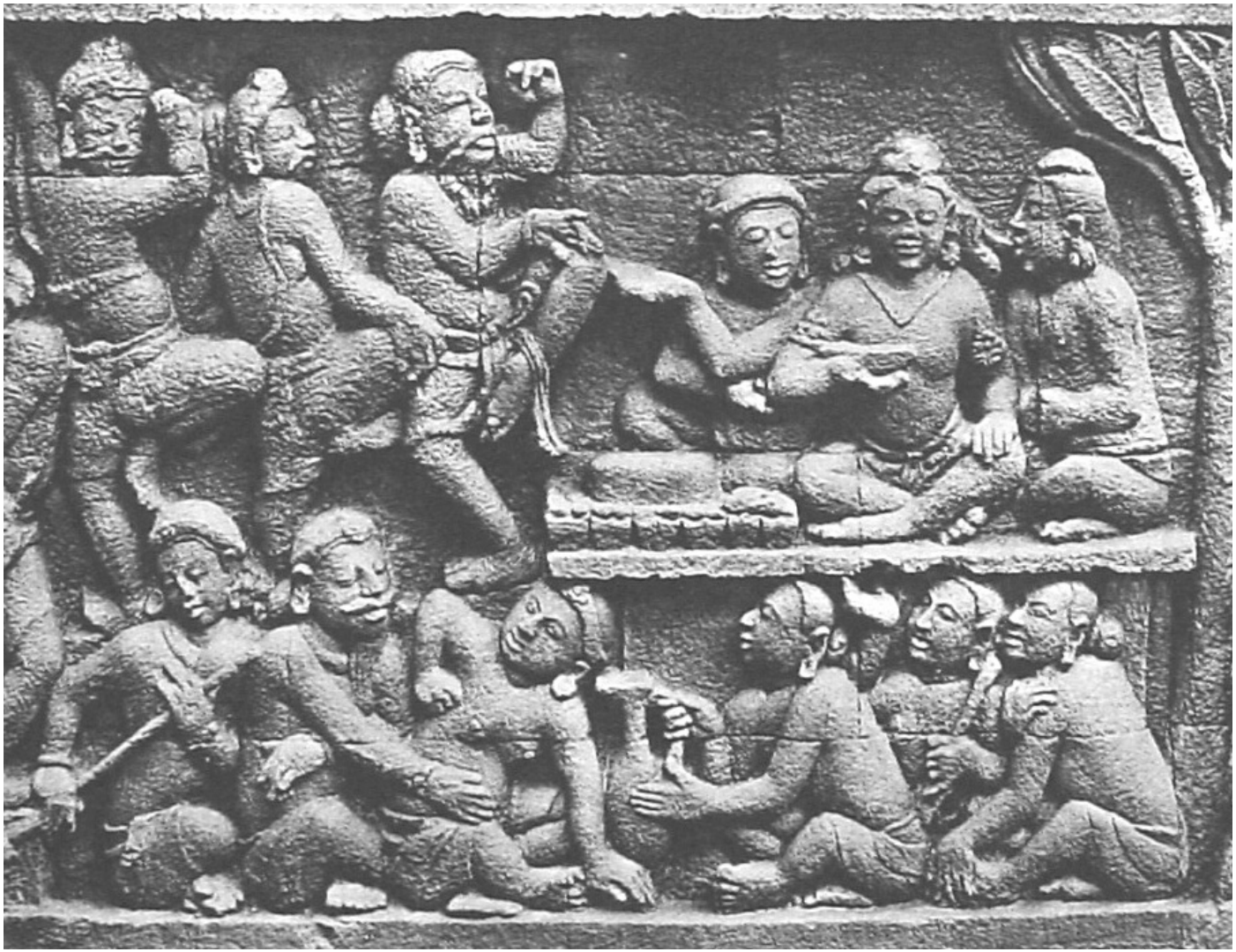

Drinkkan, Perzisch

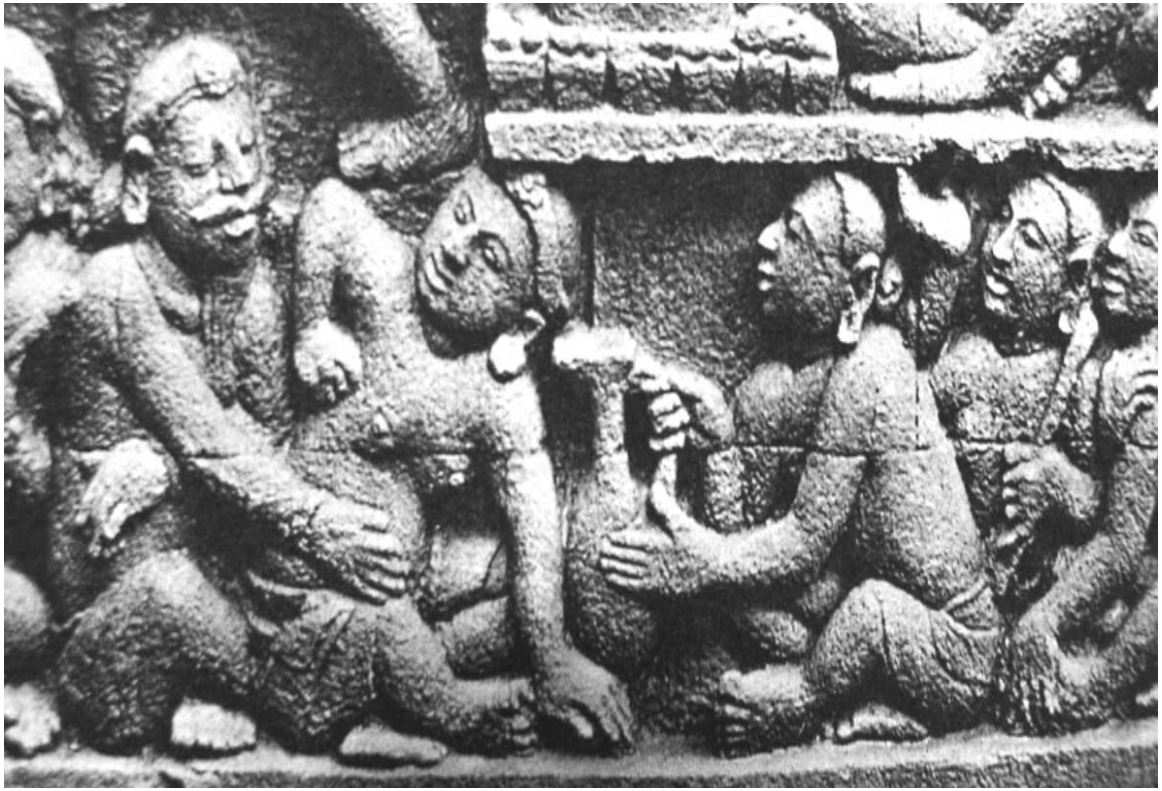

Maaltijd 2 personen: bol rijst waarop 2 vissen, bijgerechten, drank/water uit gendi in bekers geschonken, O 14

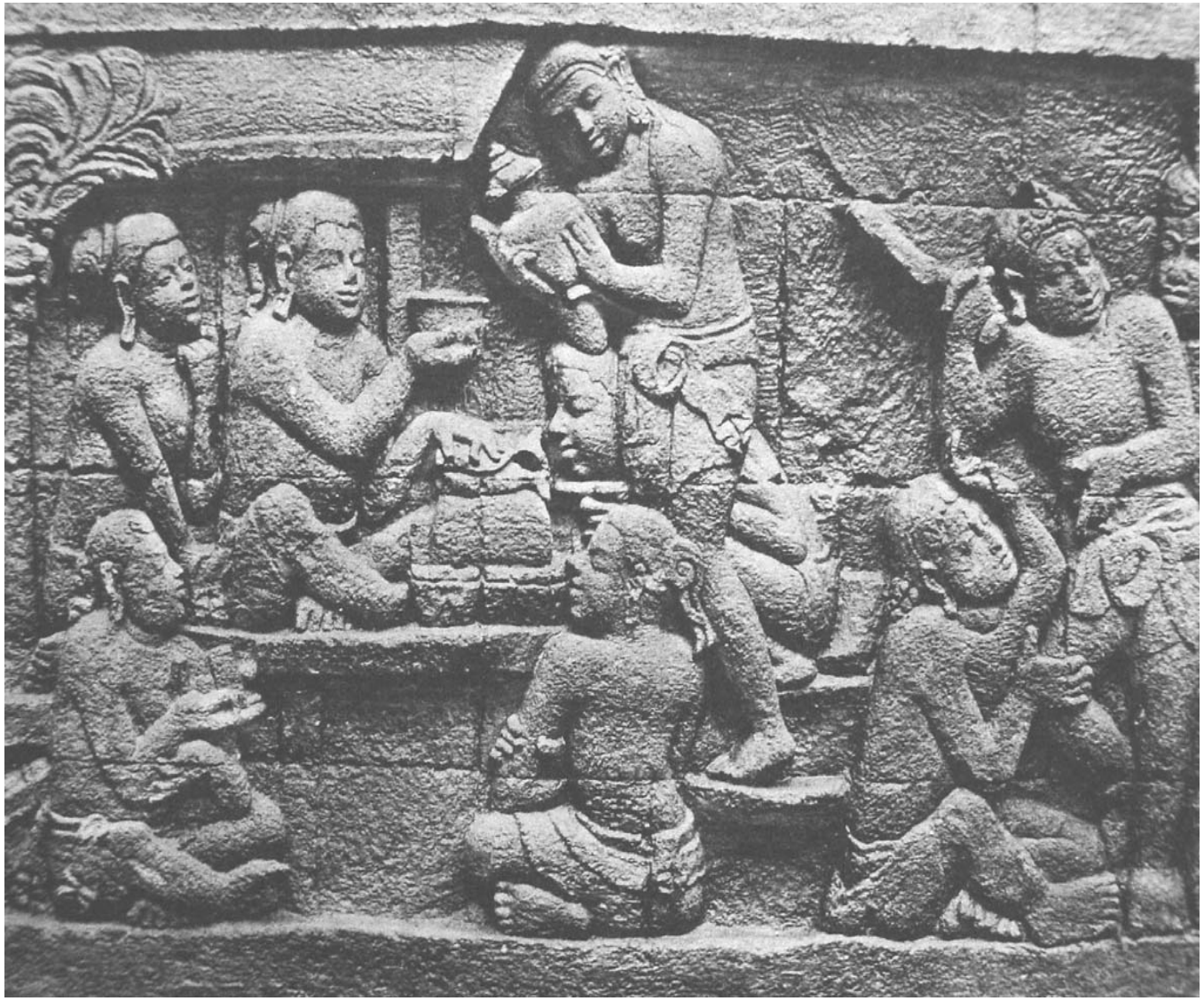

Vis: 1 per persoon

Zilveren drinkkom

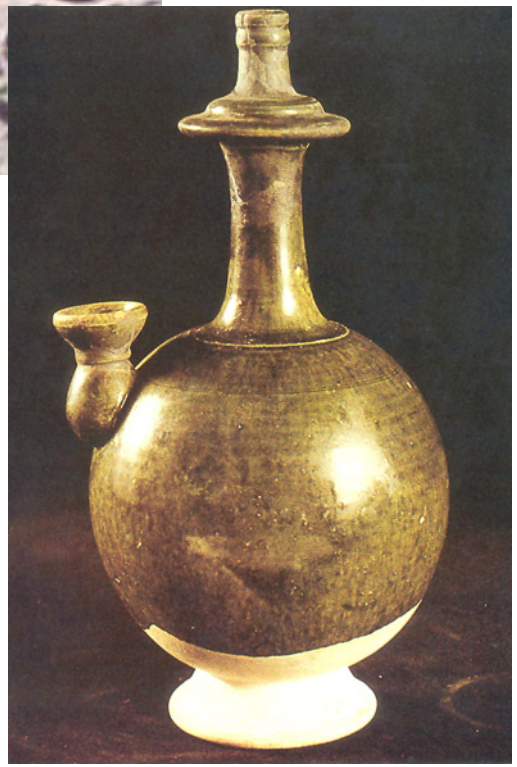

Tang, 8e AD

Rijsttafel voor 3: rijst, vissen erop, bijgerechten in bakjes van blad, drank uit pot (guci), O 97

Rijsttafel met vis en 6 bijgerechten, drank en lap, O 122

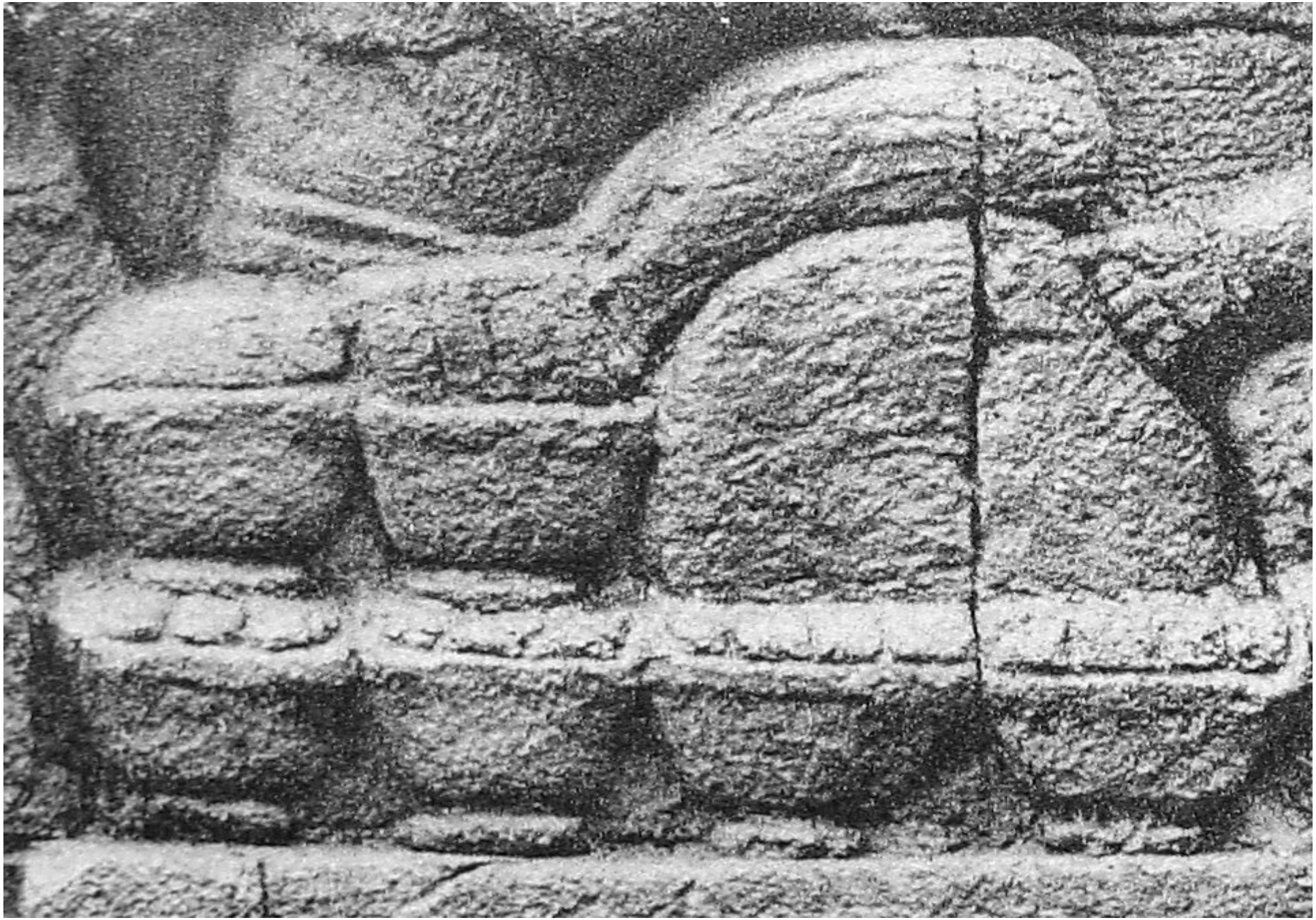

Banket voor asceet-koning, geen vlees, Ia112

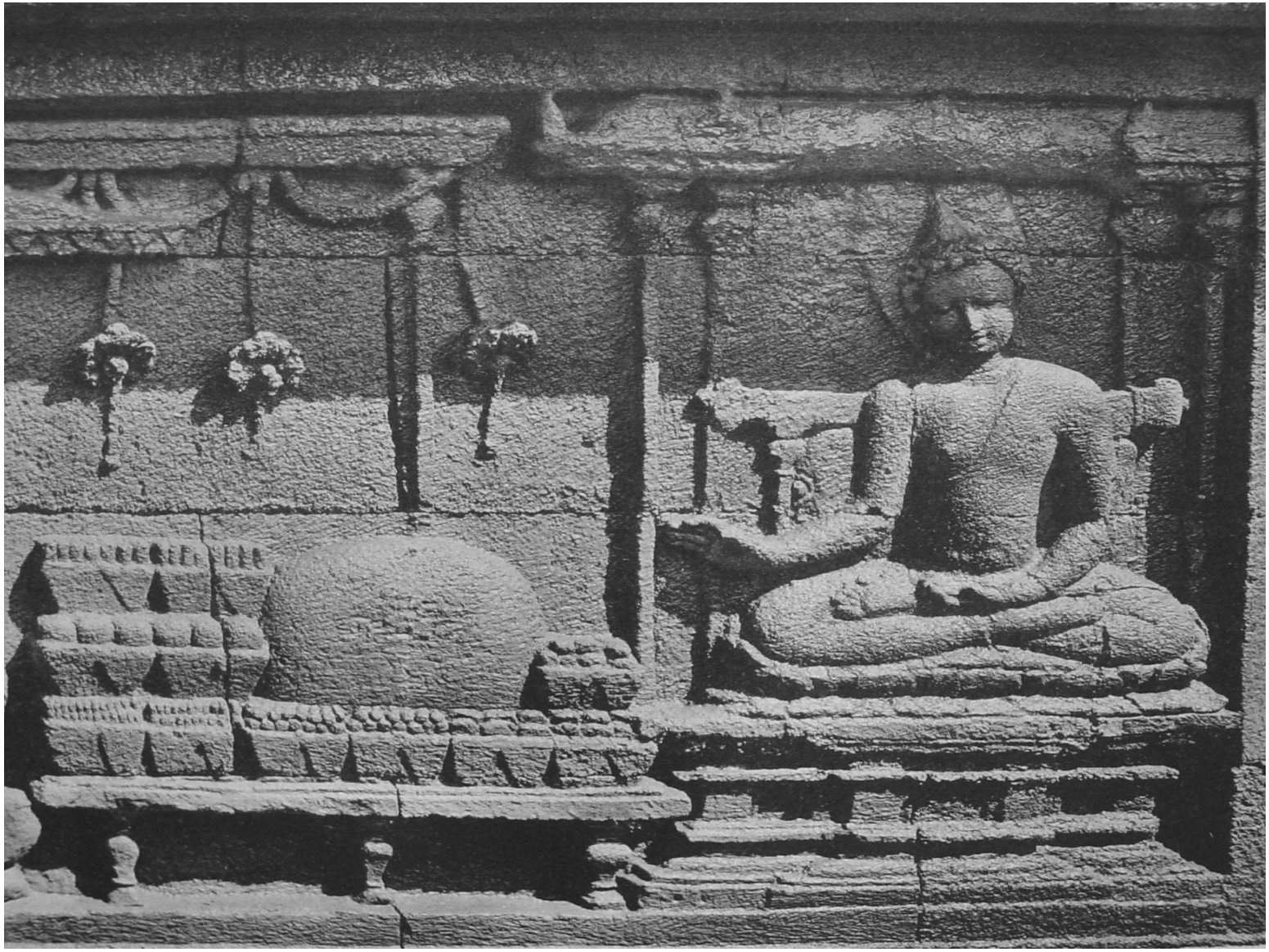

Bakjes met gerechten

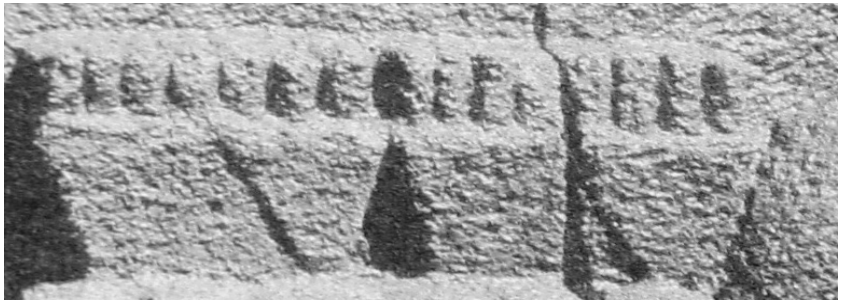

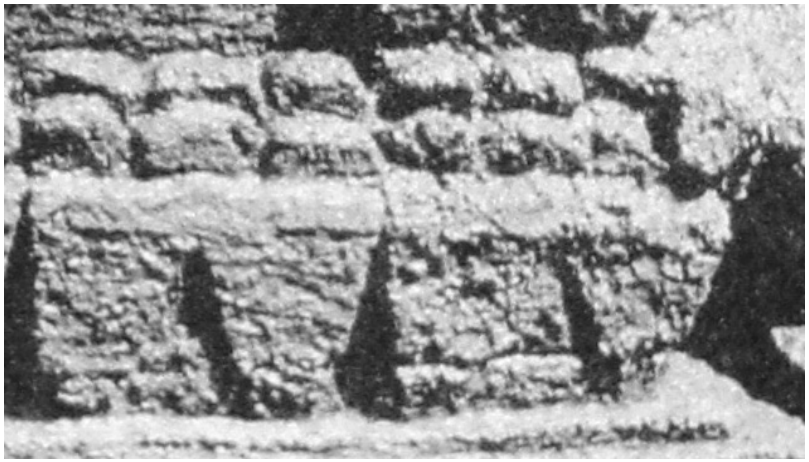

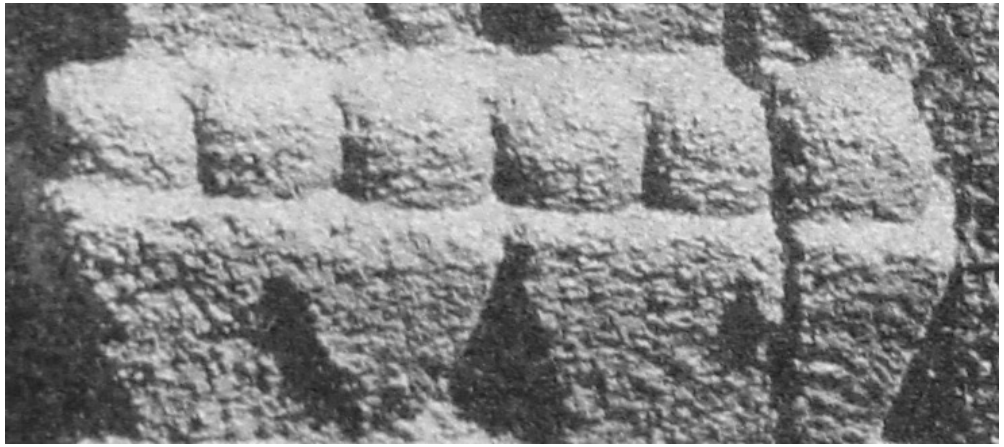

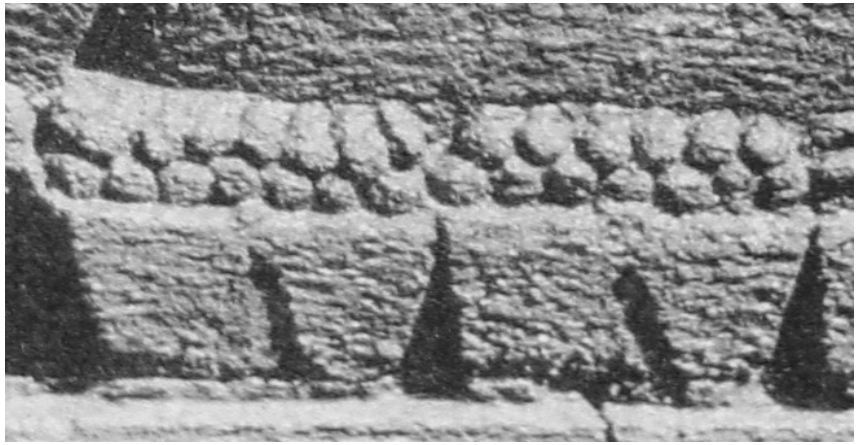

Maaltijd voor hoog en laag, rijst, drank en bijgerechten, geen vis, Ia29

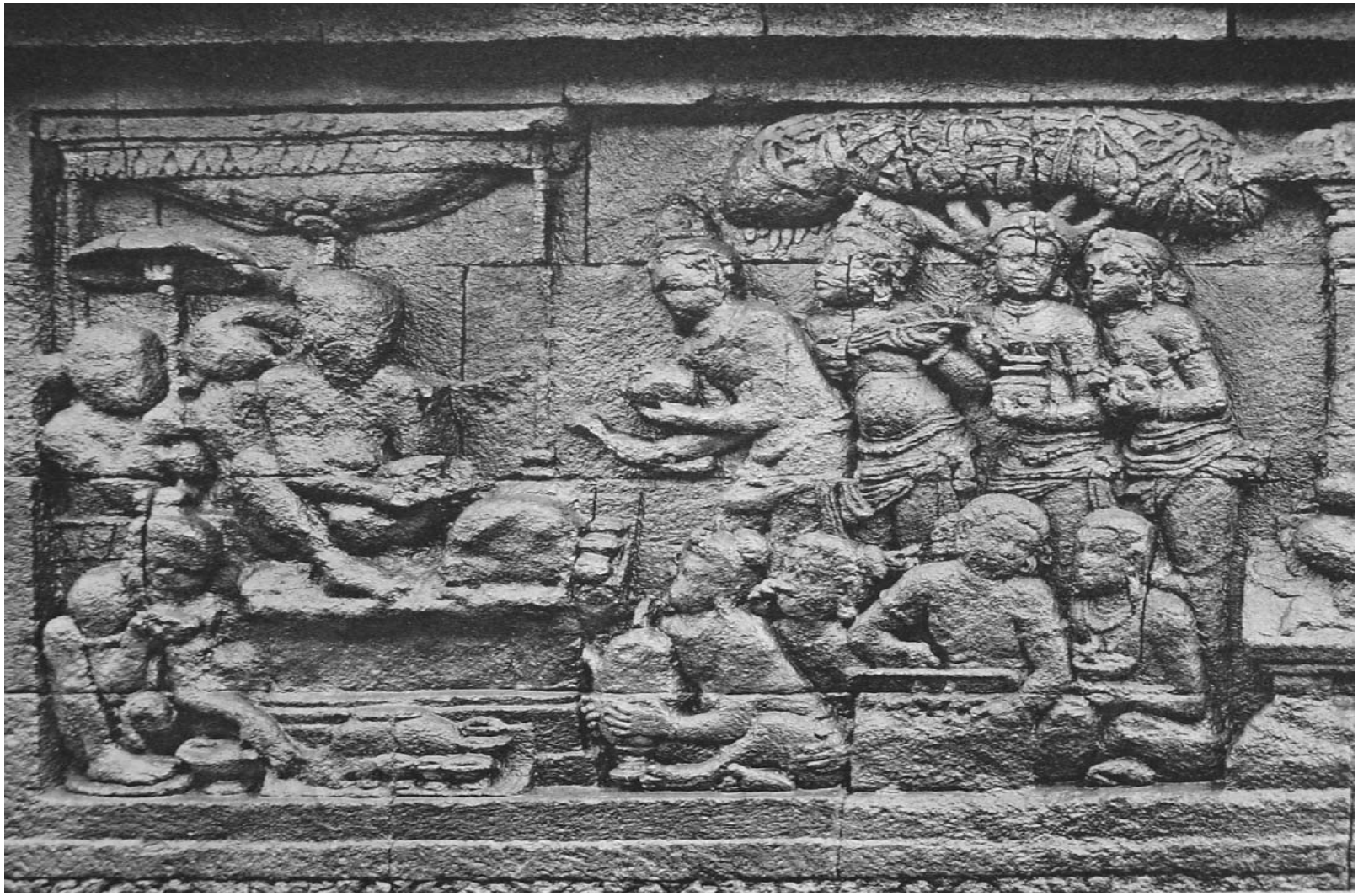

Rijstberg, 4 vissen erop, schaal met 3 bakjes, IBb15

Rijst en mensenvlees voor koning, IBa 33

Eenvoudig eten, asceten

Eten voor brahmaan: rijst met wat erop, water uit gendi, O 94

Rijst, water en lap om handen te wassen, O 67

Rijst en water in gendi voor monniken, O 55

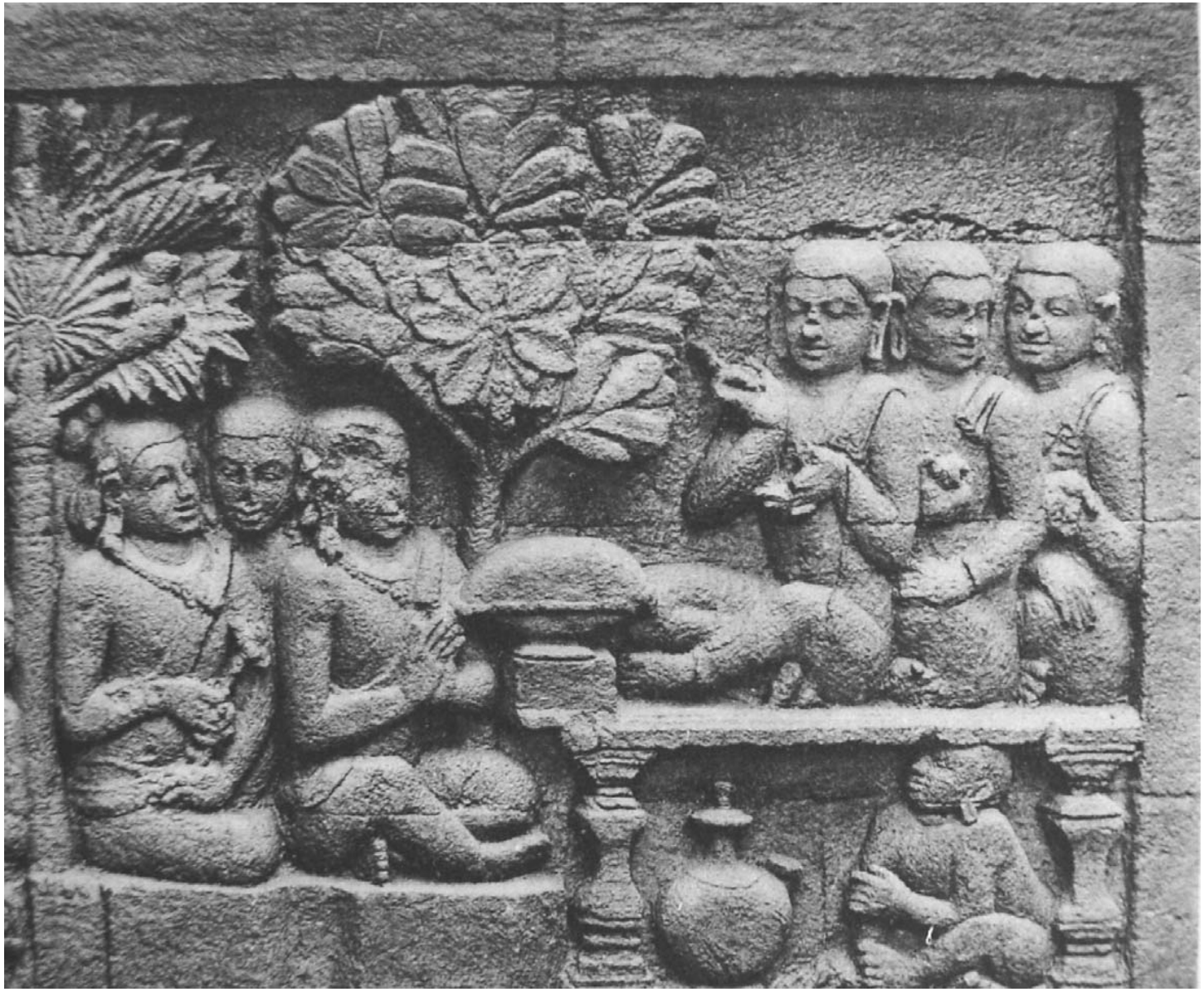

Rijst, bijgerechten, drank, drankschaal voor brahmaan. Geen vis, O 144

Eenvoudig maal: water en rijst; eten met de rechter hand, IBb14

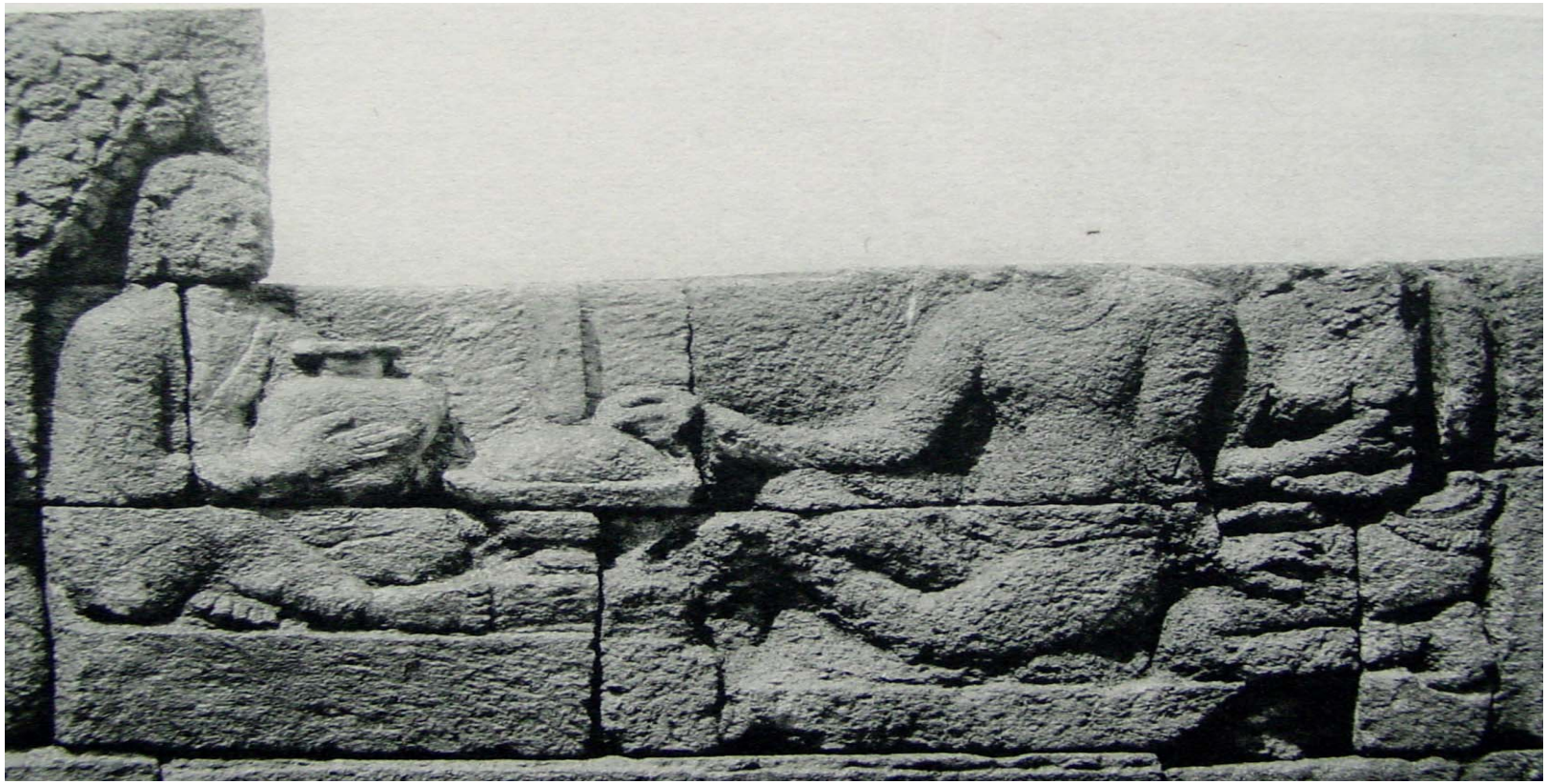

Asceet in bergen bij suikerriet en banaan, O 105

Eten voor toek. Buddha, IBa28

Buddha met bedelnap in stoftas, Ia85,87

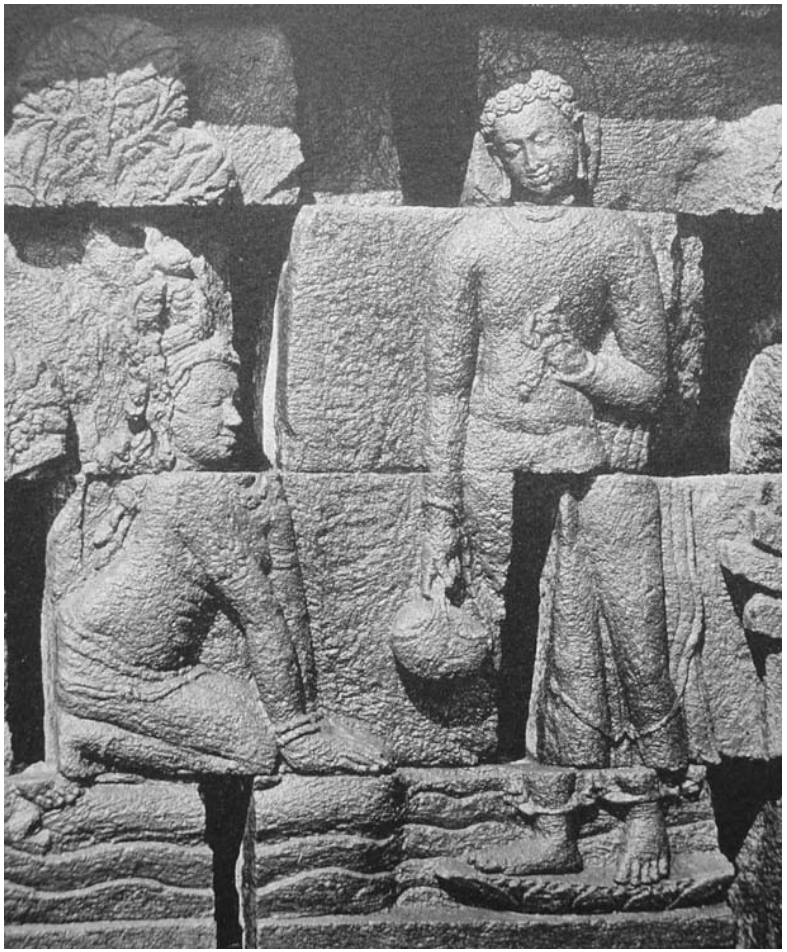

Boeren op weg naar sawah
etensdragers en vismandje

Op weg naar tuin: man met ploeg, vrouw met etensdrager, O 122

Goede daden

Voedsel geven
aan armen, O 14

Nap met rijst aan brahmaan geven, IIB13

Rijstepap voor toek. Boeddha, Ia81

Goede daad: dieren terugbrengen geen vlees eten, O 6

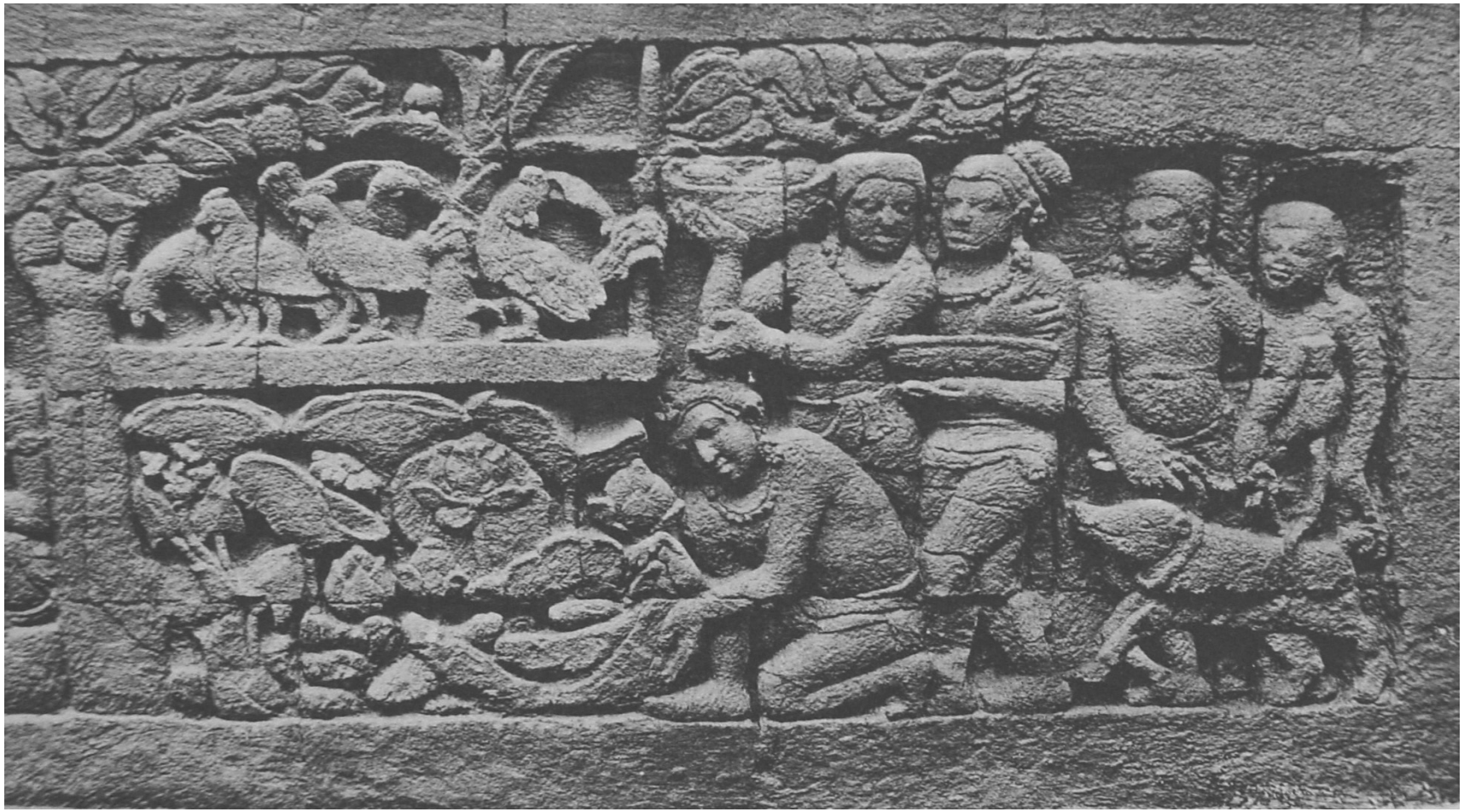

Varken aan de lijn, anders loopt hij weg

Voedsel aanbieden in kuskusan, O 54

Dieren geven eten aan asceet: aap/banaan, otter/rohita vis, leeuw/hagedis, haas/zichzelf, Iba 24

Lotusmaal klaarmaken, IBa67

Lotussen aanbieden, IBa69

hierarchie

medicijnen

Medicijn bereiden, O 14
platte pan op driepoot, semprong, lepel

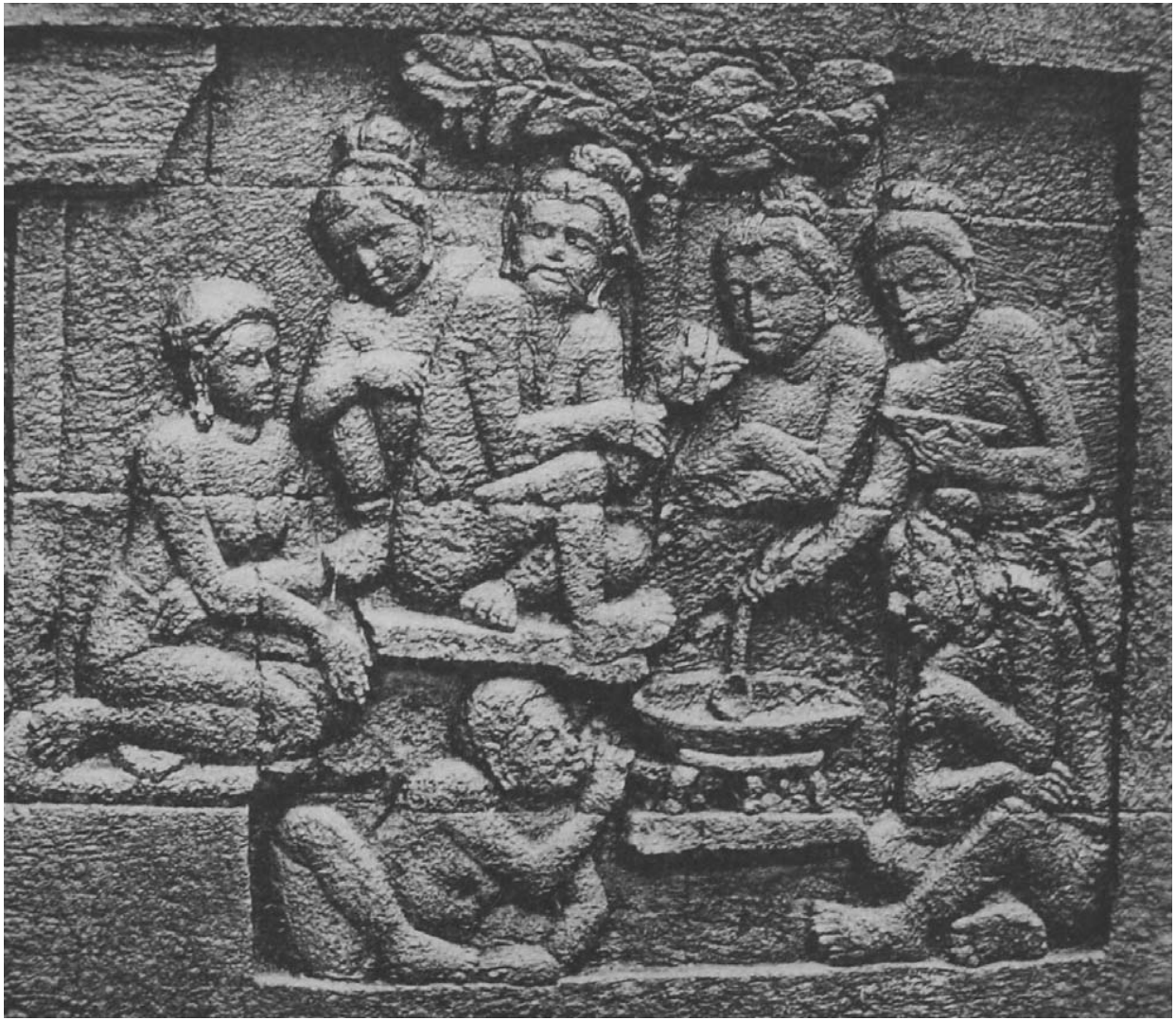

Sterke drank

Drinkers, O 90

Drinkschaal en drinkbuis van bamboe

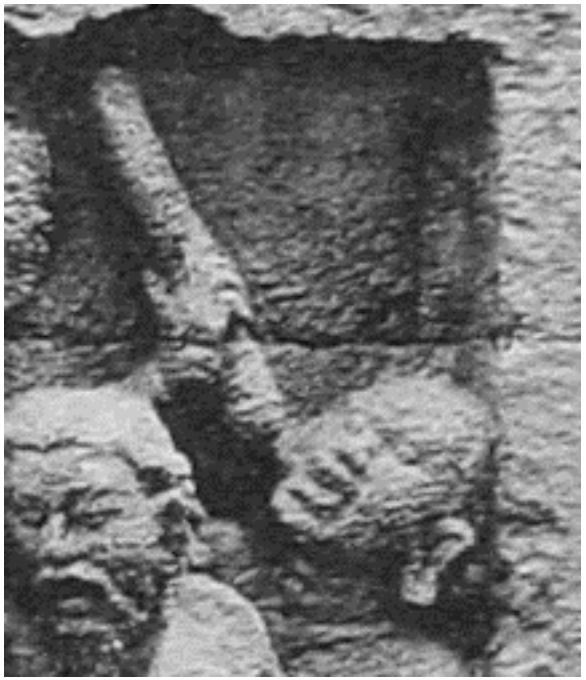

Man met bamboe buis met lontarpalm drank, II 35

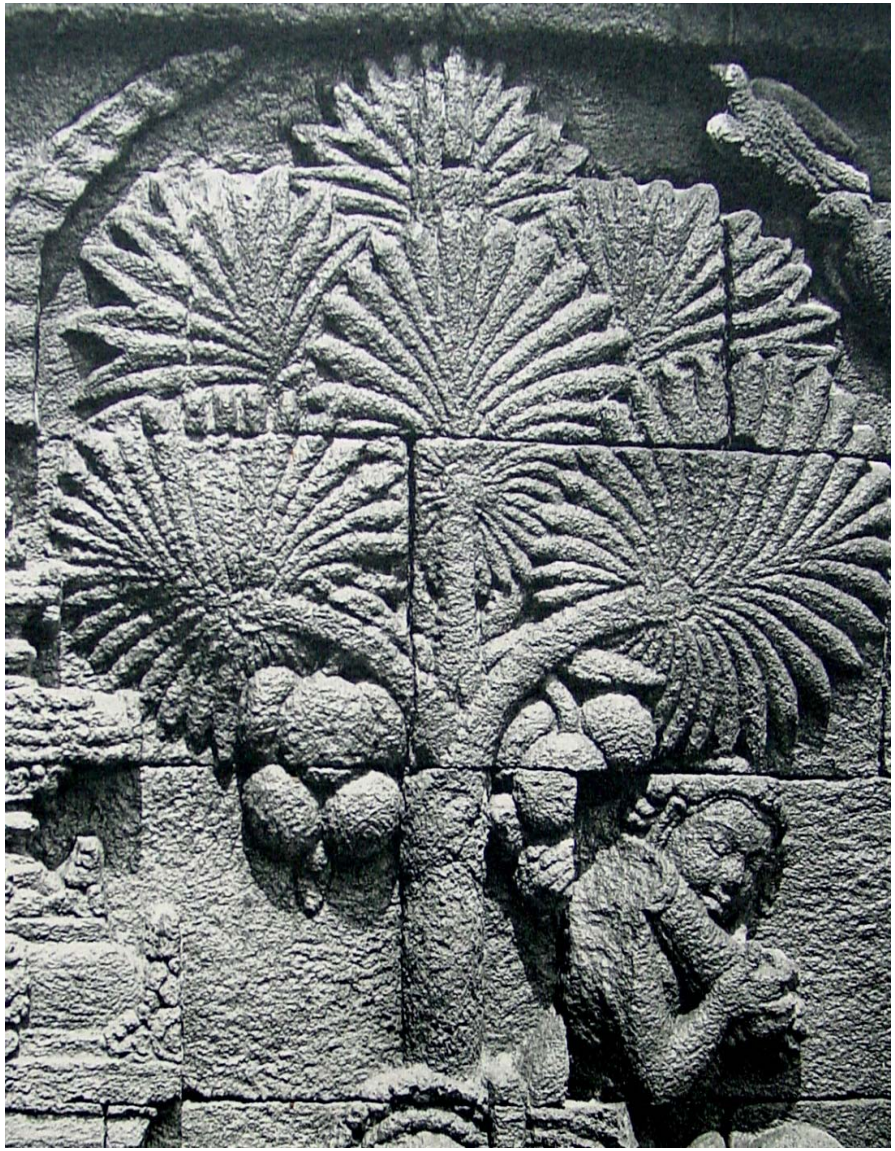

Drinkende heren, IBa59

Drinkende brahmaan, I Ba 42

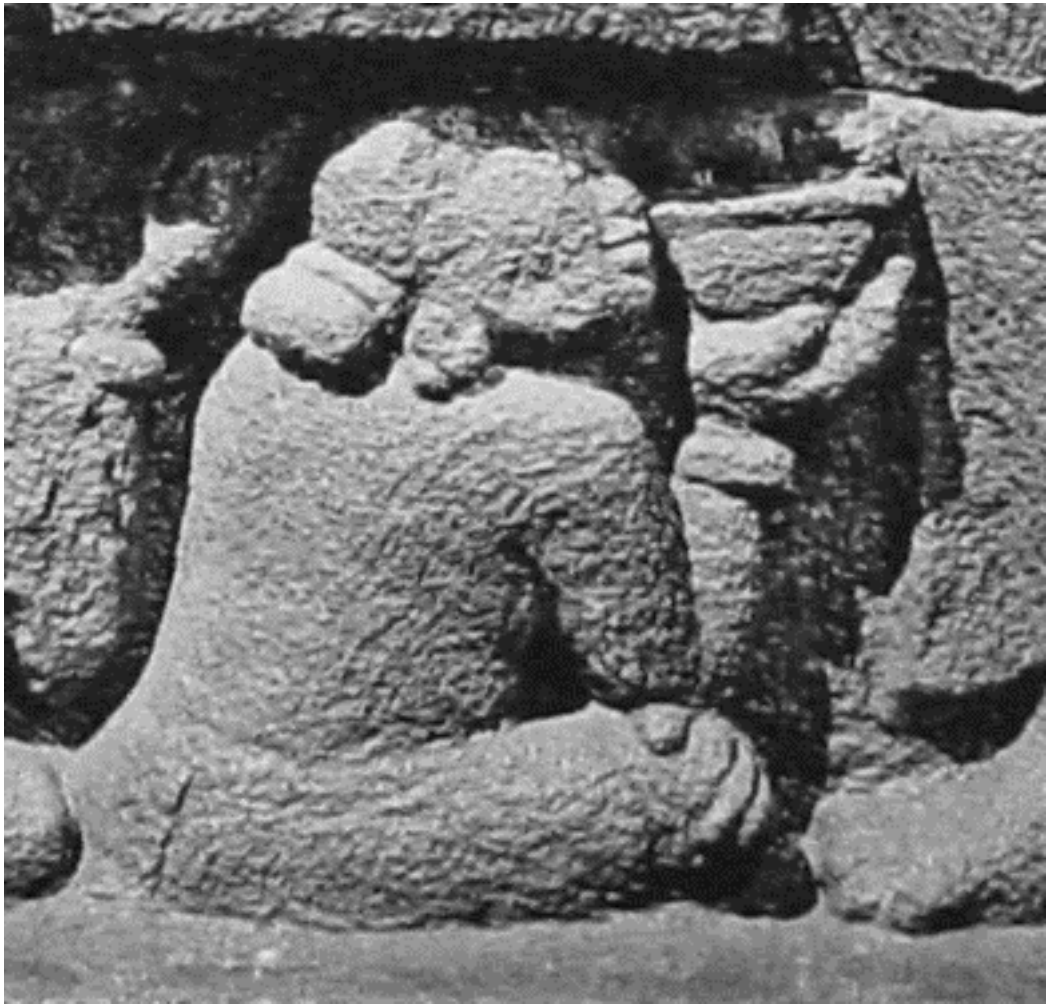

Kroeg en bordeel, Ib54

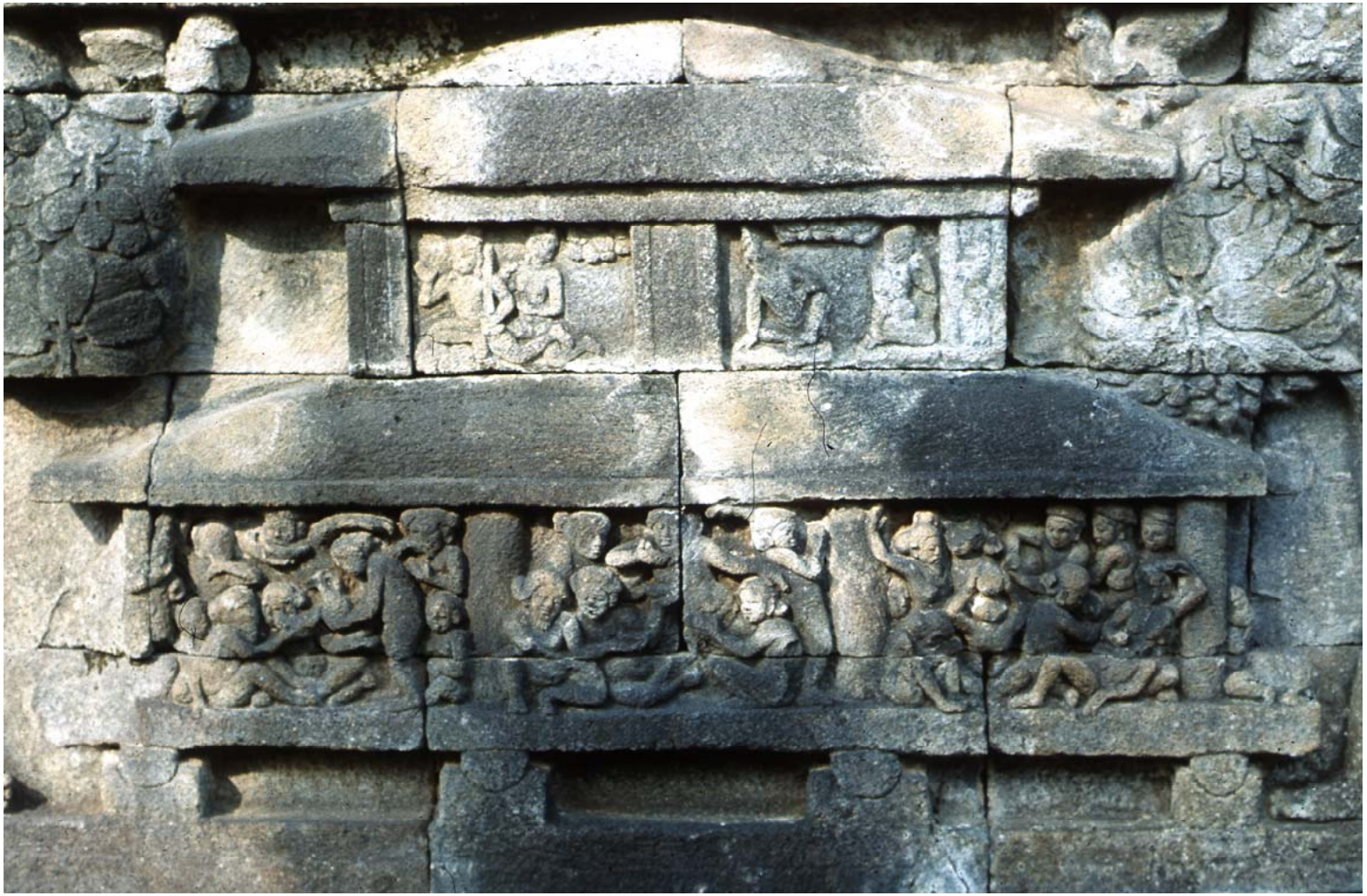

Drinkschalen, drinkkan, Ib54

Water drinken

Water halen uit put, IBa221

Sirih

Geplooide tas met sirihblad? II20

Gevouwen tas met blad, bak met blad en mes, II 33, 23

Brahmaan met bediende met sirihtas-IIB13

Landbouw werkzaamheden verbouwen

Boer met ploeg en 2 zeboes, IBa336

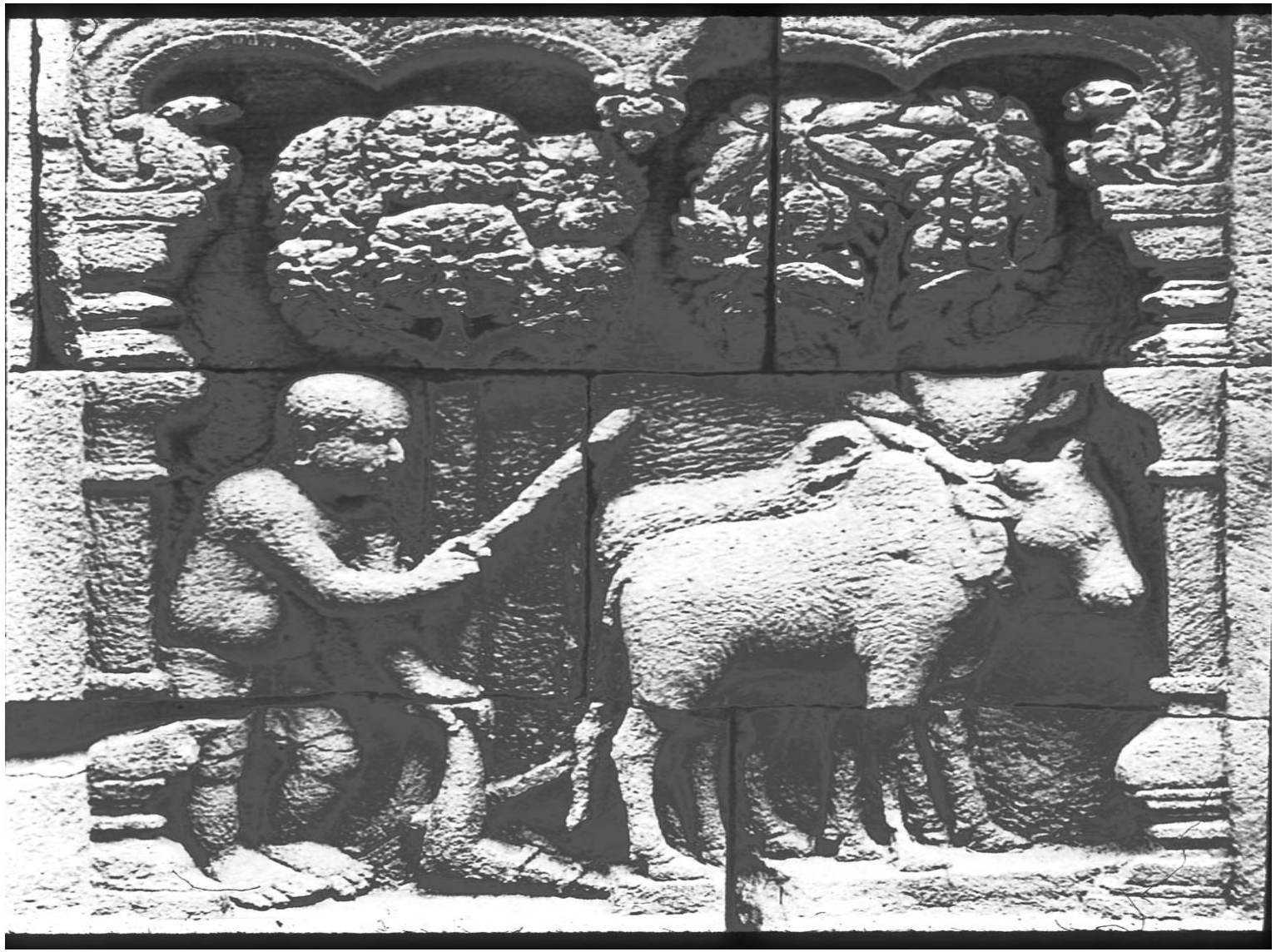

Ratten in de rijst, O 65

Rijst, wilde of sorghum?

O 118

O 121

Wan, IBa207

rijstschuren

Rijstschuur, O 30

Slaaphuis en graanschuur, O 47

Zakken men manden en potten voor voedsel en drank opslag, IIB11

tuin

Areca palm, sorghum, pisang, hek, O 123

visserij

Zoetwatervis vangen met steekmanden, O 1

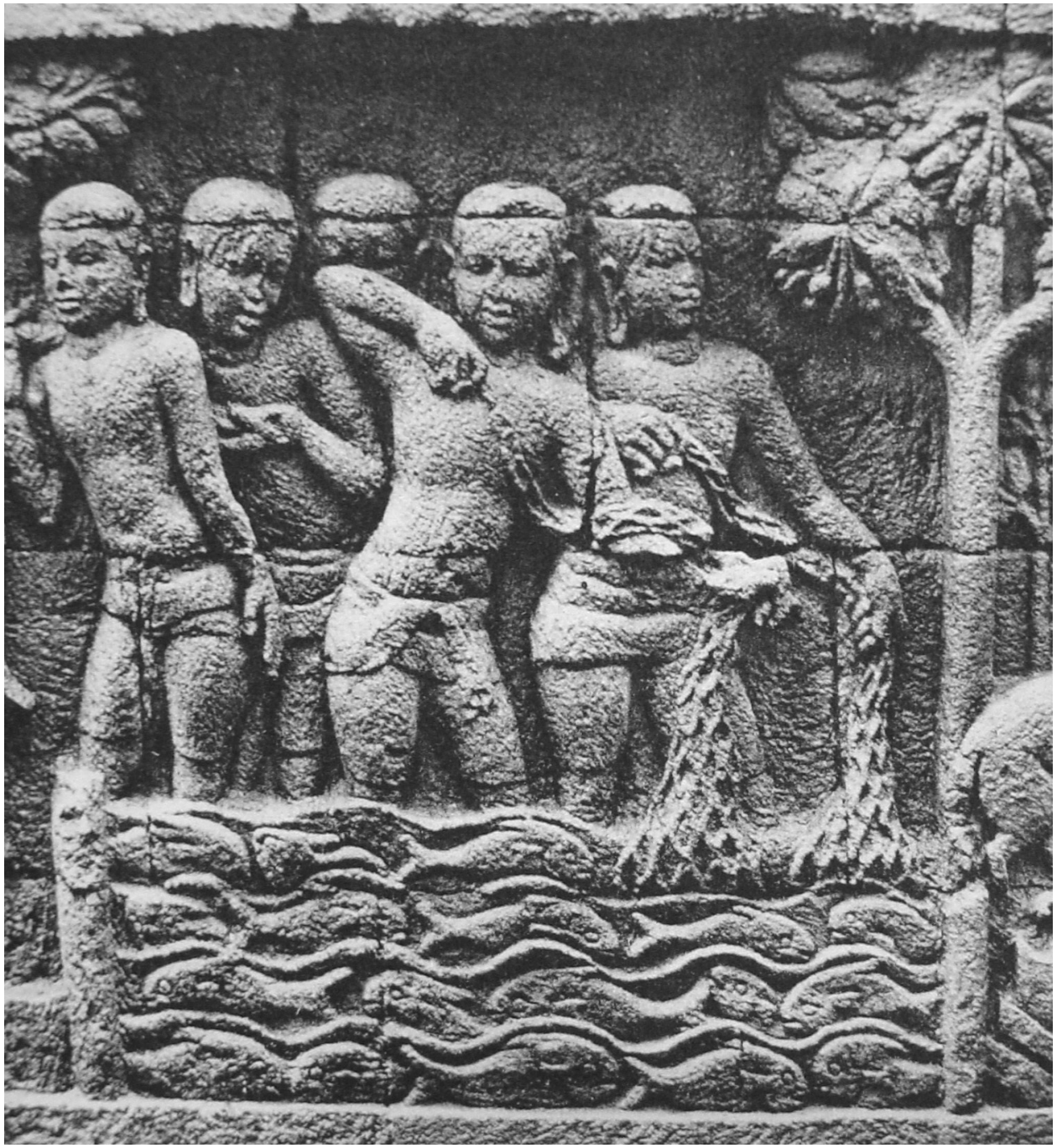

Vissen met net
in rivier, O 109

Vissen in rivier: mand, schep en harpoen, O 118

Visen met hengel vanaf schip, Ib23

vruchtbomen

Nanka’s bijeen binden, O 50

Lontarpalm met vruchten, O 55

Manggistan, O 56

Bananen aanbieden, O 59

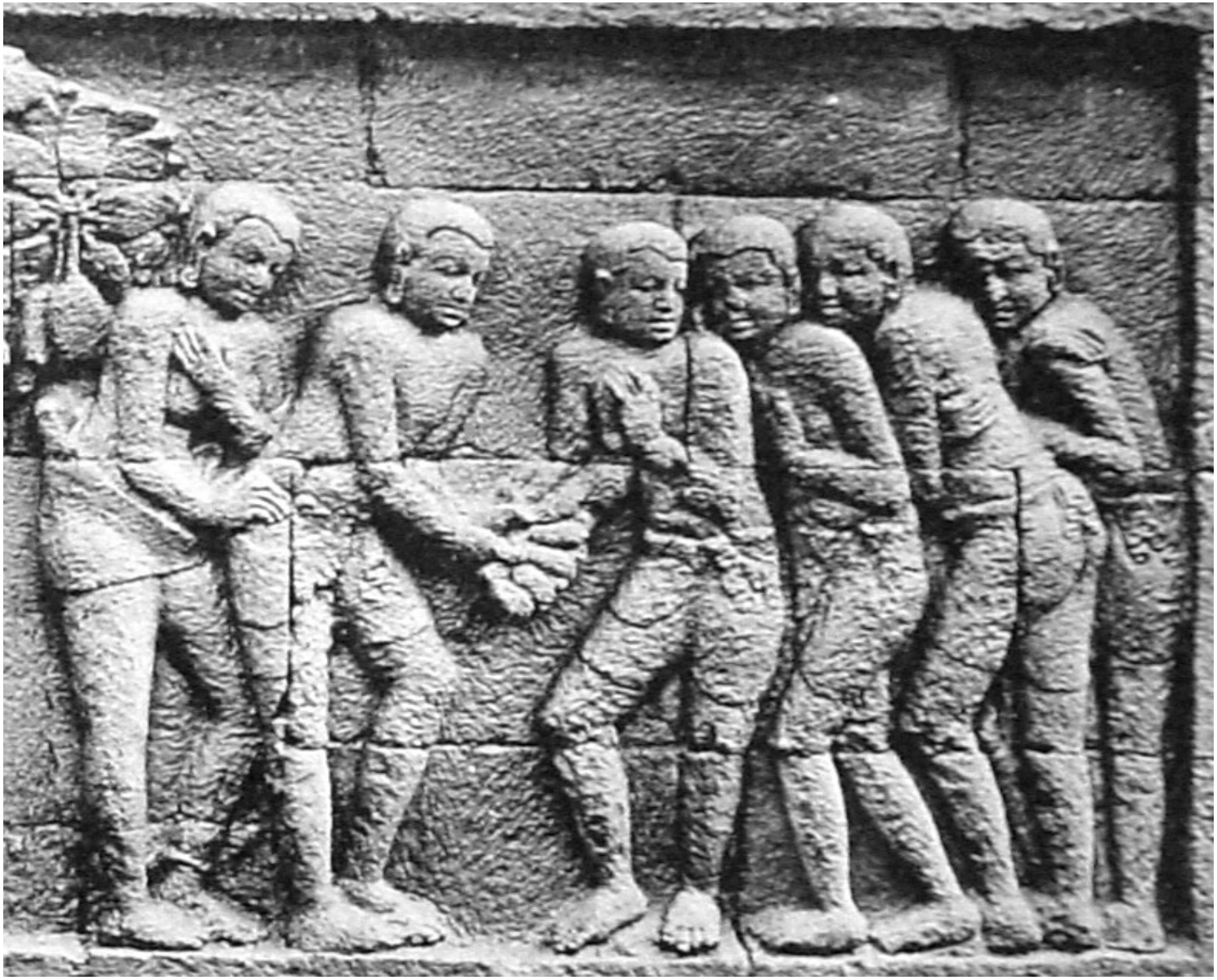

Bananen aanbieden aan monniken, O 106

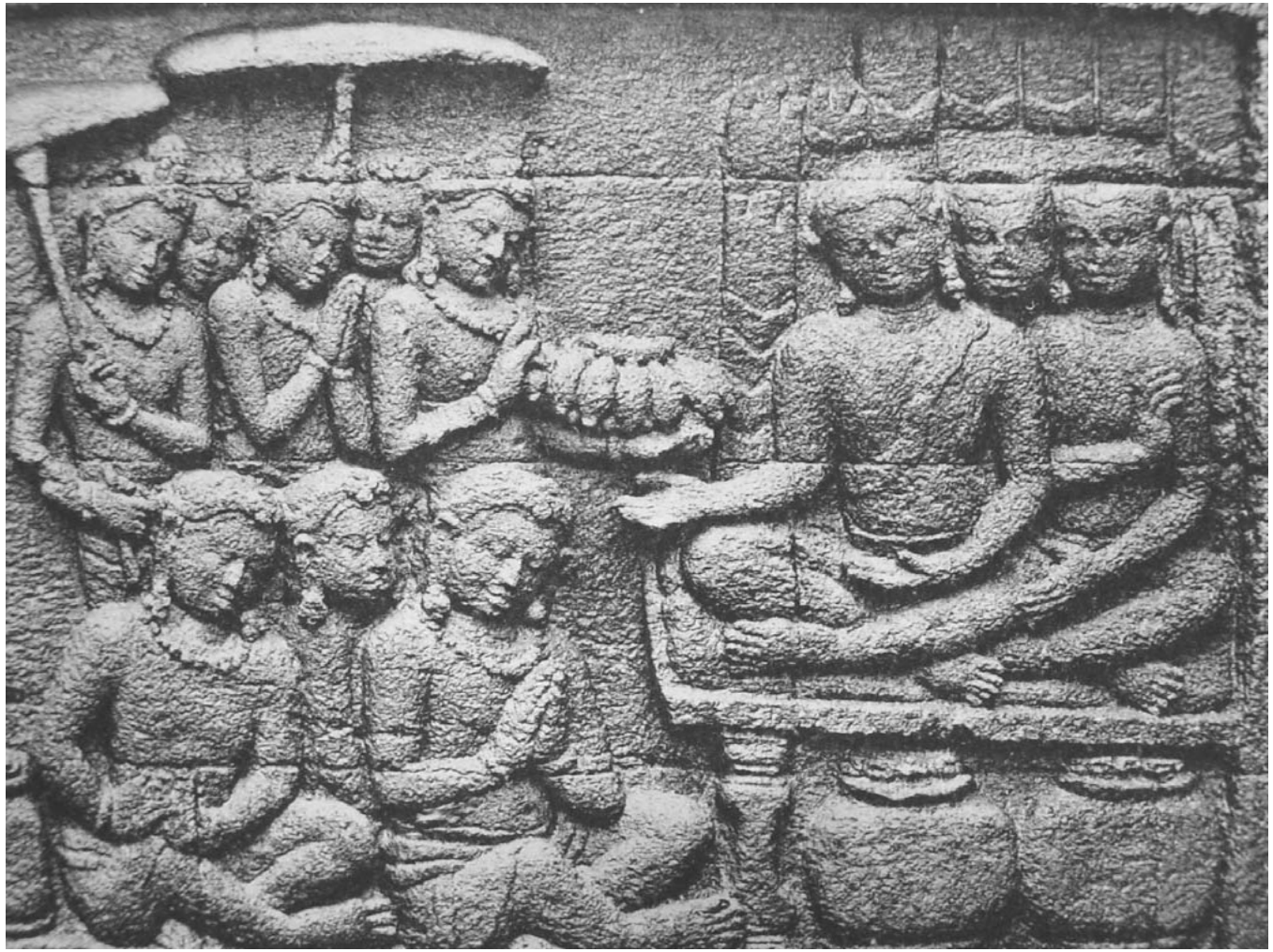

Manggistan geven aan asceet, O 113

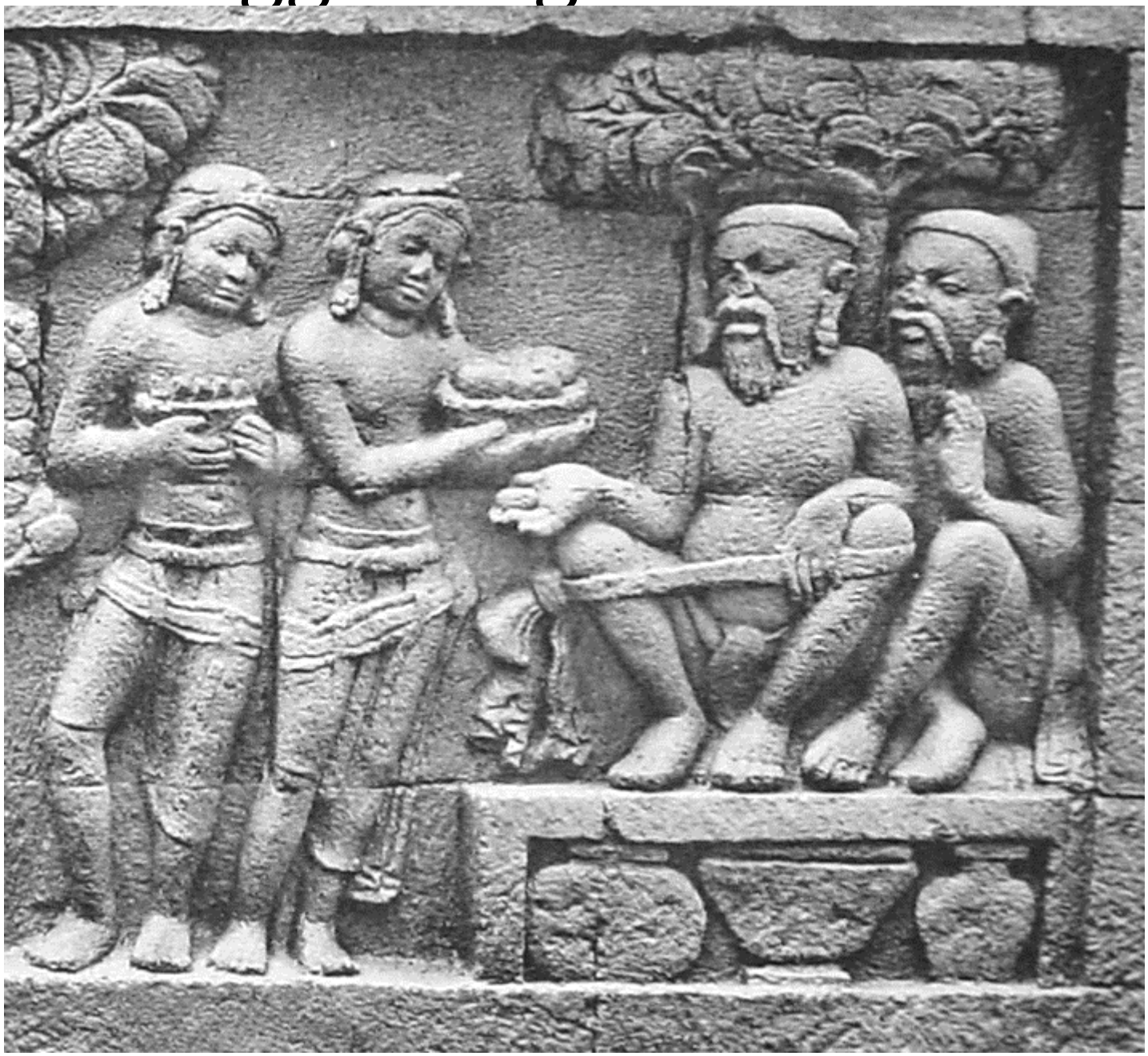

jacht

Vogels schieten met blaasroer, O 91

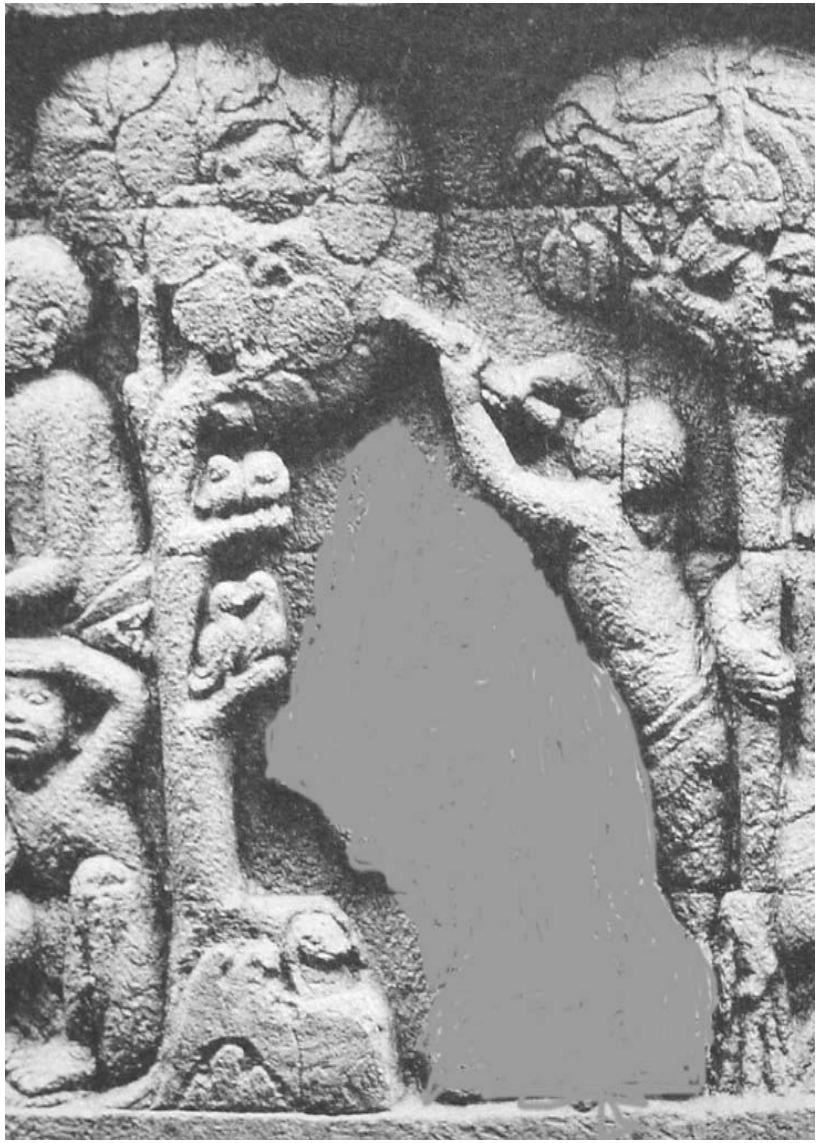

Hertenjager,
IBa87

Schieten op apen met pijl en blaasroer, IBa102

Schieten op apen met pijl en blaasroer, IBa199

Doden, slachten

Uitroken, O 87

Dier doodknuppelen, O 91

Vis doodslaan voor het koken, O2

Varken doden, O 74

Schaap slachten, O 86

verkopen

Winkel met potten en manden voor eten, IBb83

Marktstal: rijst, vis, nangkaboom, O 50

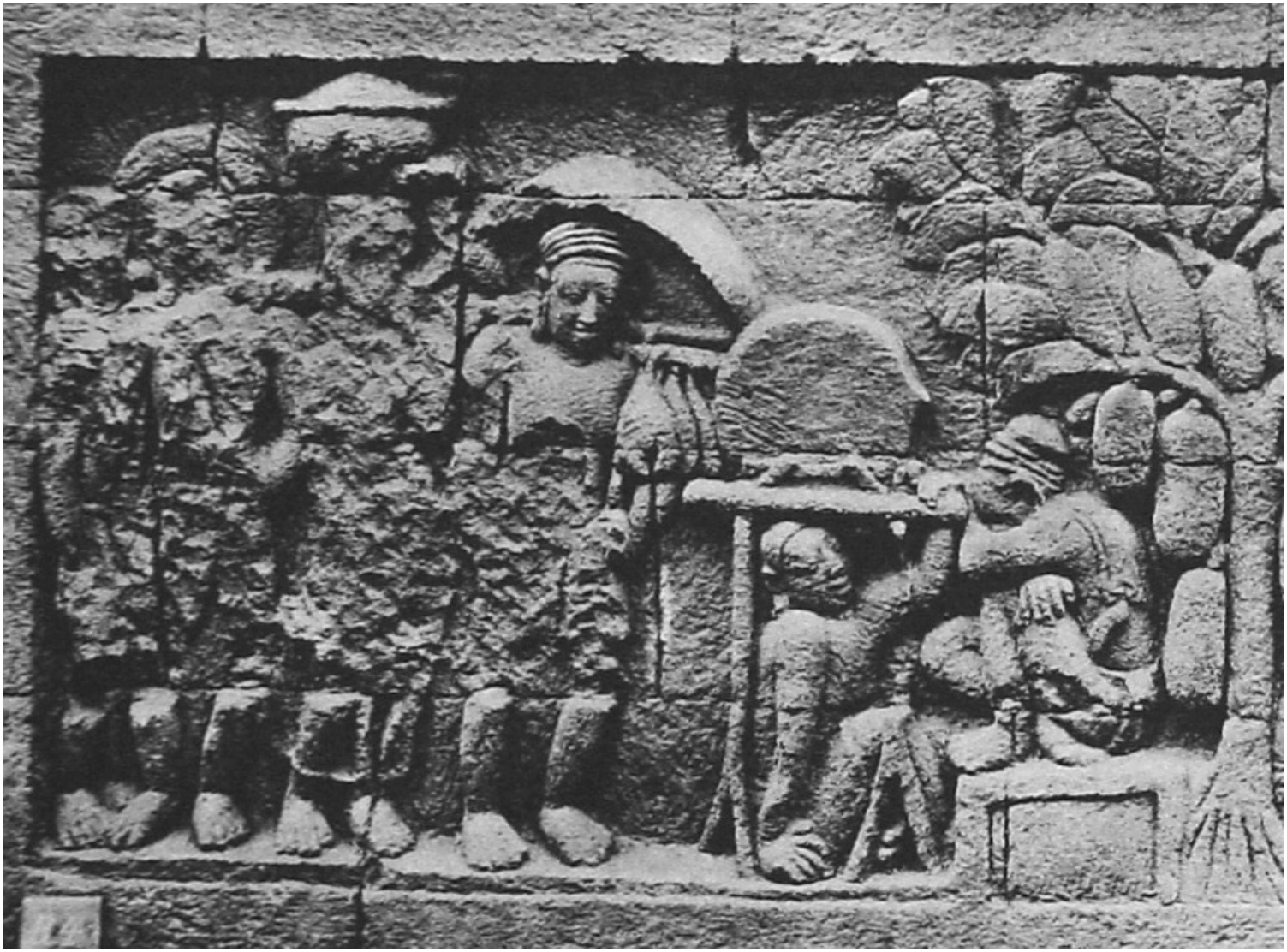

Spullen dragen aan stok over schouder, O 43

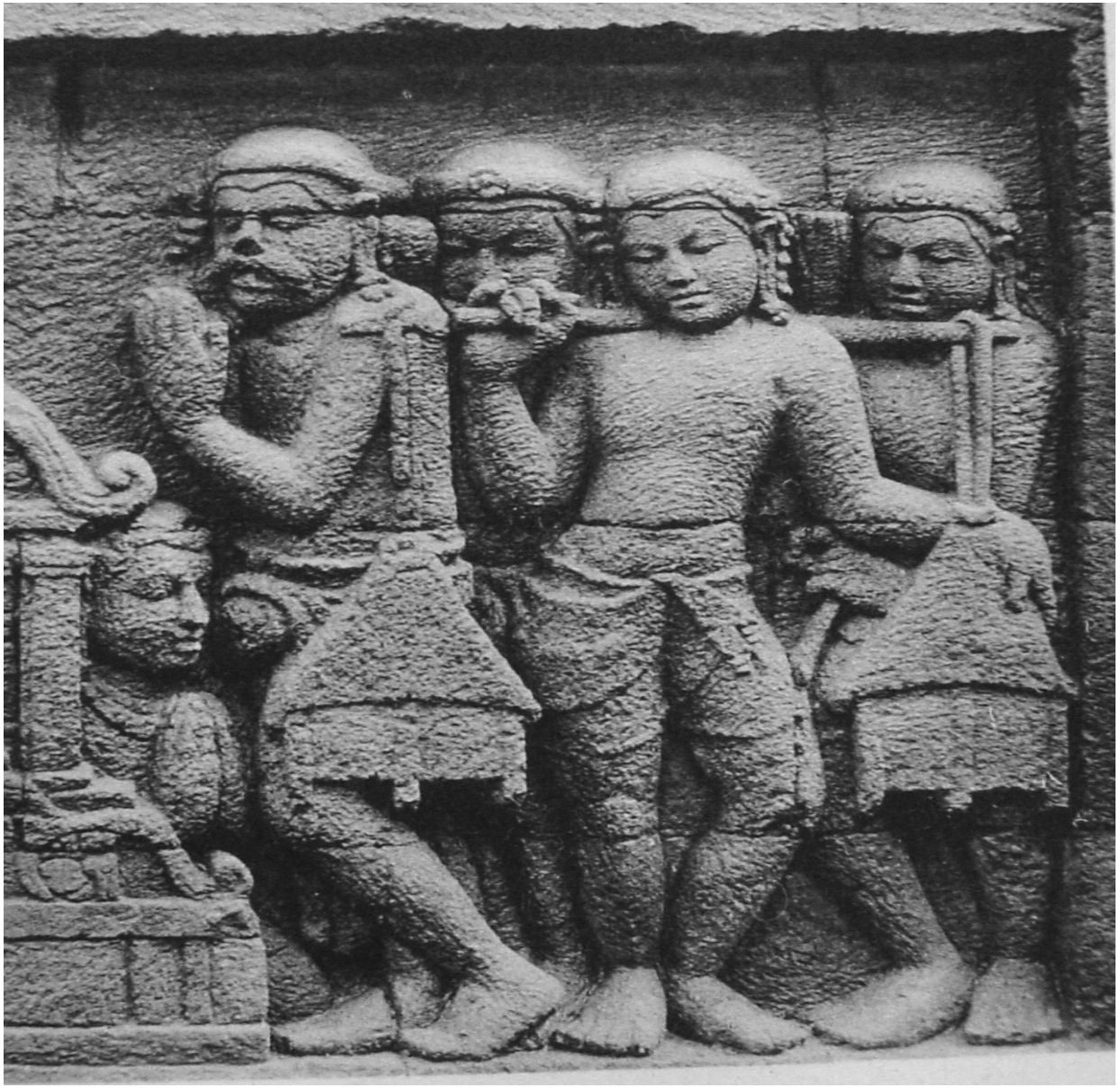

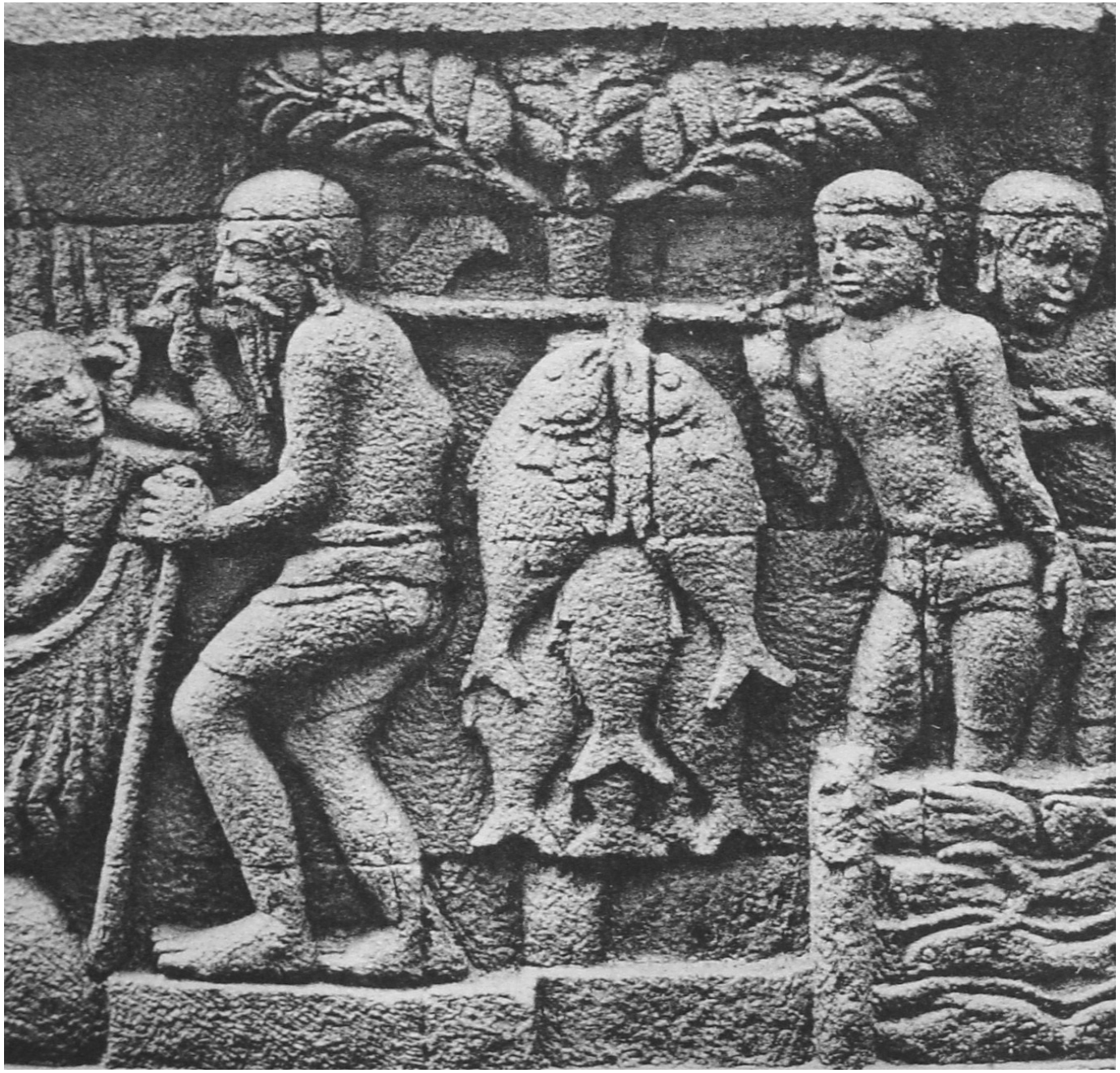

Vis aan stok dragen, O 109

Koken, kookpotten

Kookpot op driepoot; man blaast vuur aan. Er wordt een vis in gestopt

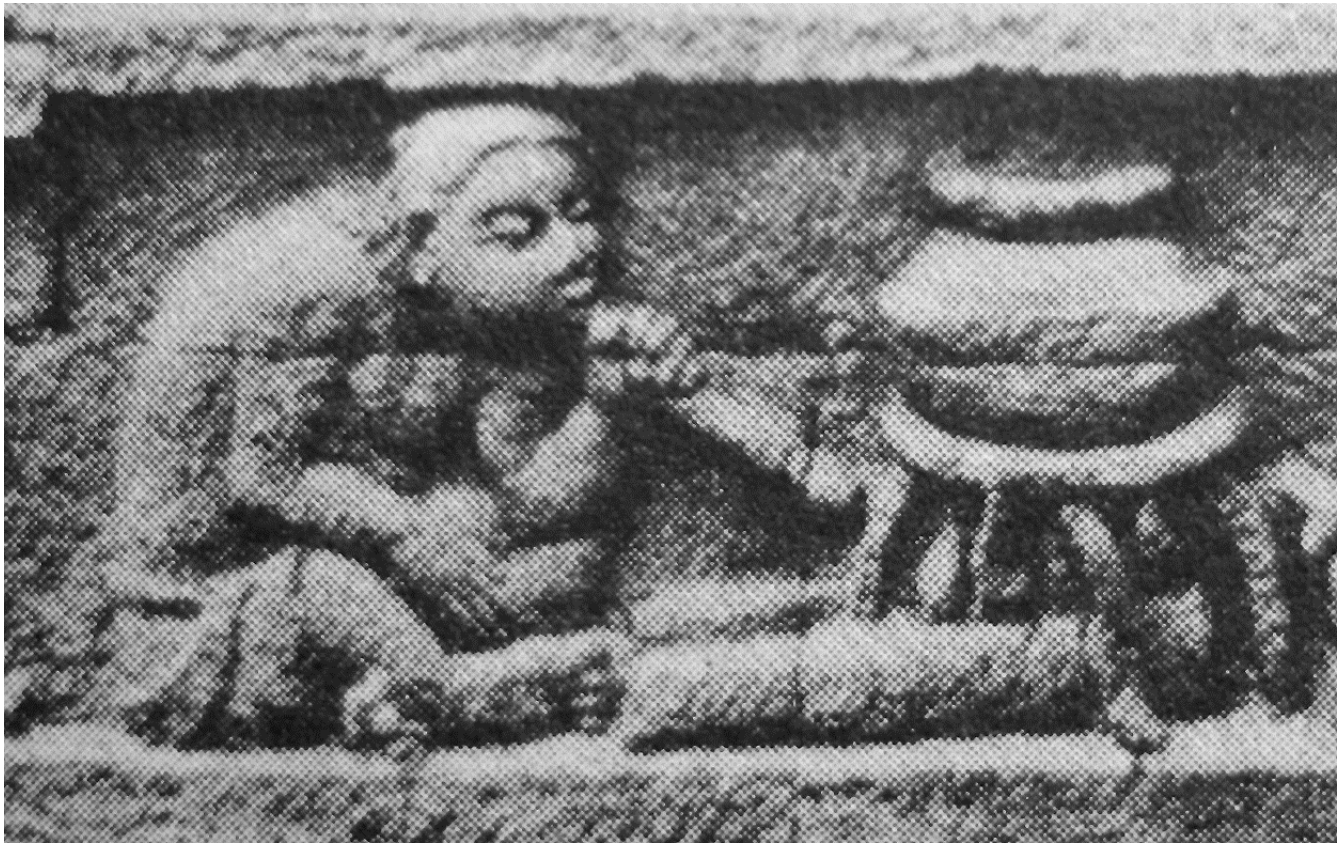

O 2

Pap koken voor toek. Buddha op driepoot

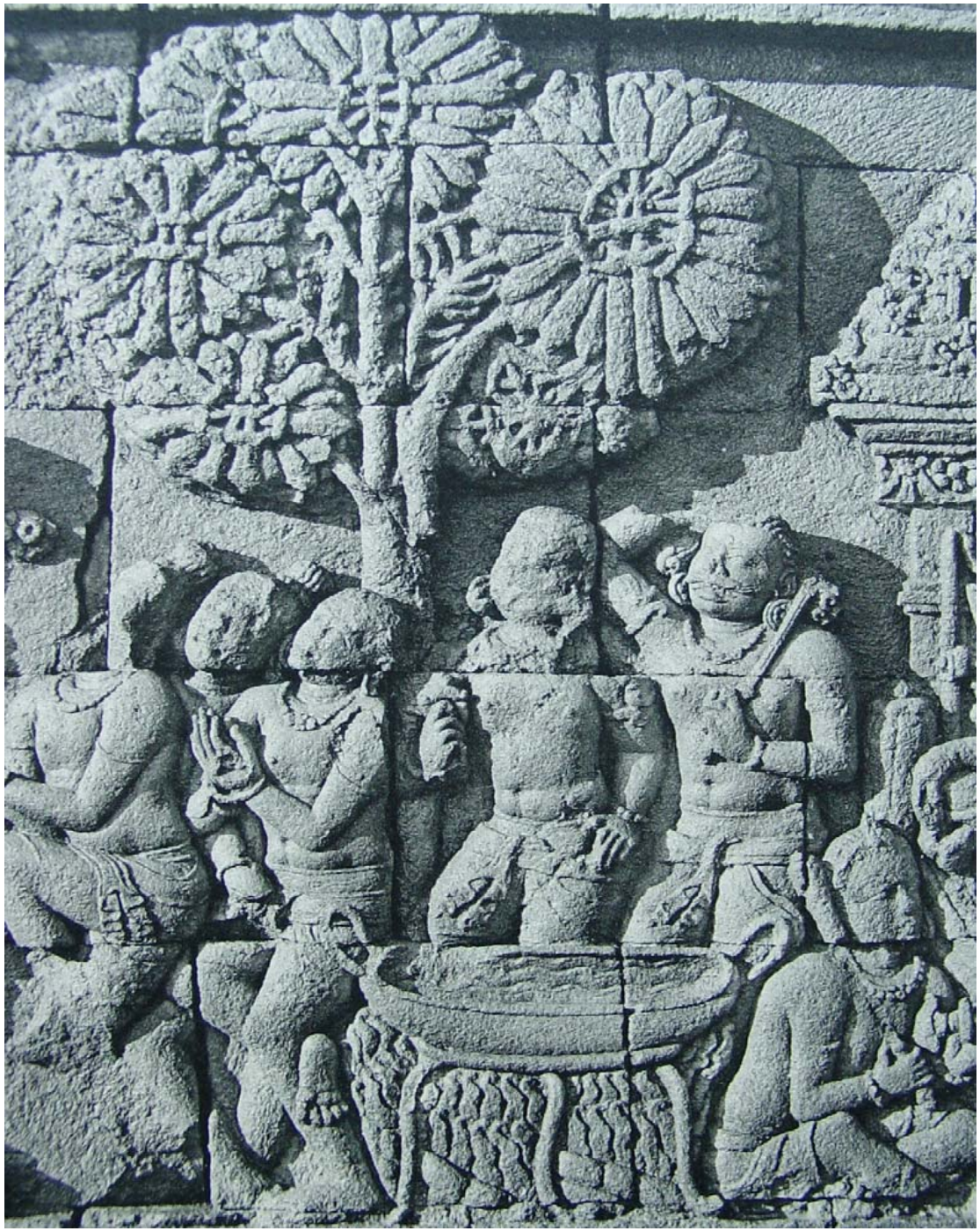

Grote kuali met water op driepoot, III69

Vis en schildpad koken in kawah, O 89

Groot vlees koken in kawah, O 109

Vuur om haas op te roosteren, Iba 25

Dienschalen, welk materiaal?

Schalen onderste boven bewaren

O 111

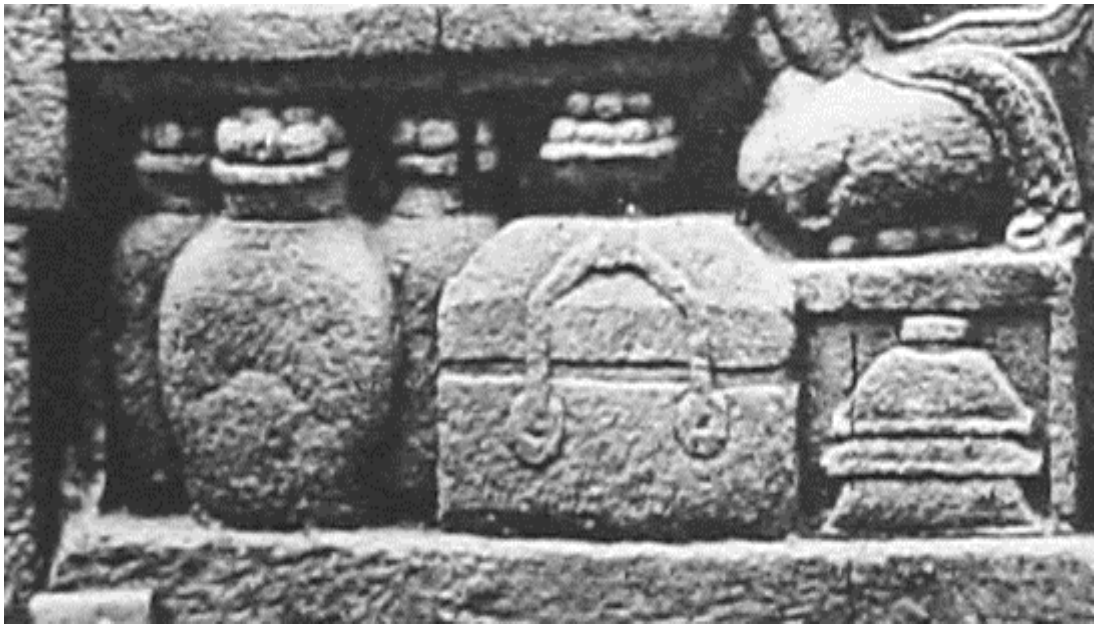

O 112

Gestapelde schalen

O 116

Bronzen schalen en bakken

Bak met lepel